

รายงานวิจัย

การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส :

การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร

The Study of Wedding Blessings: The Ethnography of Communication

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ

****ห้ามเผยแพร่****

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2562

การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส :
การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ

สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2562

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	
ประกาศคุณูปการ	
บทที่ 1	1
ความเป็นมาของปัญหา	
วัตถุประสงค์	3
สมมติฐาน	4
ขอบเขตข้อมูลการวิจัย	4
ระเบียบวิธีวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	6
กลวิธีทางภาษา	6
ชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร	8
การอวยพร	11
การแต่งงานในยุคสมัยทุนนิยม	13
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์	15
กลวิธีทางภาษาการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส	15
รูปแบบและองค์ประกอบการสื่อสารการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส	24
บทที่ 4 สรุปและอภิปรายผล	32
บรรณานุกรม	34
ภาคผนวก	37

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลและเพื่อศึกษารูปแบบและองค์ประกอบการสื่อสารการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารโดยข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้จำกัดขอบเขตข้อมูลงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสของคนเมืองโดยพิจารณาจากฉากและสถานที่ (Setting) ที่ใช้จัดงานเลี้ยงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 10 คลิป

ผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์ (Lexical Choices) การใช้การกล่าวอ้าง (Claiming) การใช้มูลบท (Presupposition) การใช้อุปลักษณ์ (Metaphor) และการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical Question) กลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีหน้าที่สื่อความ 4 ชุดความหมาย จากมากไปน้อยดังต่อไปนี้ ก) คุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีใช้ชีวิตคู่ที่ดี ข) การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ของผู้อวยพร ค) ผู้อวยพรเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนอวยพรคู่บ่าวสาว ง) การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ โดยมีชีวิตคู่ที่ดี มีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน ทั้งนี้ผู้อวยพรเลือกใช้หรือไม่ใช้กลวิธีทางภาษาใดกลภาษาหนึ่ง หรือมีการใช้คำเดิมซ้ำ หรือคำในกลุ่มความหมายเดียวกัน การใช้ความเปรียบแทนการพูดหรือสื่อความโดยตรง ย่อมสื่อถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมได้

สถานการณ์การสื่อสารในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสประกอบด้วยสถานการณ์การสื่อสารหลายเหตุการณ์ ได้แก่ 1) การต้อนรับแขกที่มาร่วมพร้อมถ่ายรูปร่างหน้างาน ณ ฉากที่กำหนด (backdrop) 2) เริ่มพิธีกรโดยพิธีกรกล่าวทักทายแขกพร้อมเชิญชวนทุกคนร่วมชมวิดีโอ (Presentation) 3) เจ้าบ่าวและเจ้าสาวเดินขึ้นเวที 4) พิธีกรเชิญประธานขึ้นเวทีคล้องมาลัยพร้อมกล่าวอวยพร 5) พิธีกรสัมภาษณ์เจ้าบ่าวเจ้าสาว และเจ้าบ่าวเจ้าสาวกล่าวขอบคุณแขก 6) ตัดเค้ก และมอบเค้กให้พ่อแม่และประธาน 7) เจ้าบ่าวเจ้าสาวขึ้นเวทีอีกครั้งโยนดอกไม้ (ช่อโบเก้) ผู้ที่รับช่อโบเก้ขึ้นเวทีพร้อมกล่าวอะไรเล็กน้อย 8) ถ่ายรูปตามโต๊ะปัจจุบันไม่นิยม แต่จะส่งแขกด้านหน้าห้องประชุม ณ ฉากที่กำหนด (backdrop) ทั้งนี้เหตุการณ์การสื่อสารการอวยพร (speech events) ผลการวิจัยพบว่าการลำดับวัจนกรรมหรือการใช้ถ้อยคำของประธานในการอวยพรประกอบไปด้วย 6 วัจนกรรมหลัก ซึ่งทั้งนี้บางตัวบทยาจพบทั้ง 6 วัจนกรรมนี้และบางตัวบทยาจไม่พบวัจนกรรมใดวัจนกรรมหนึ่ง วัจนกรรมทั้ง 6 ประกอบด้วย วัจนกรรมการทักทายหรือปฏิสันถาร (อาจพบการแนะนำตัวร่วมด้วย) วัจนกรรมแสดงความยินดี วัจนกรรมการบอกความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ วัจนกรรมการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ วัจนกรรมการอวยพร และวัจนกรรมขอร้องให้แขกทุกคนร่วมดื่ม ทั้งนี้การใช้น้ำเสียงพบน้ำเสียงที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

คำสำคัญ: การอวยพร, งานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส, ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร

Abstract

This research aimed to study linguistic devices used in wedding blessings and to study patterns and elements of communication in wedding blessings based on the ethnography of communication. The scope of this study was limited only to the wedding celebration of the city people, based on the setting in Bangkok. The data were collected from 10 video clips published on YouTube from 2013 to 2018.

Five linguistic devices used in wedding blessings, namely lexical choices, claiming, presupposition, metaphor and rhetorical question were obtained. These linguistic devices conveyed the four sets of wedding blessing's meanings: a) good qualities of the couple guaranteeing a good marriage life; b) advice on marriage life provided by the guest of honor; c) the guest of honor considered an important person who is a representative to bless the wedding couple and d) having a good marriage life with a good spouse, love, warmth and sustainability. Whether the guest of honor either used or did not use any linguistic devices or used repeated words, synonyms or metaphor, it reflected the ideas, belief, culture and way of life of people in society.

The communication situations at the wedding ceremony consisted of several communication scenarios, including: 1) welcoming and taking photos with guests at the backdrop; 2) starting the ceremony by a master of ceremony greeting guests and inviting everyone to watch a presentation video; 3) the groom and the bride walking up the stage; 4) the guest of honor giving the groom and the bride garlands and a blessing; 5) a master of ceremony interviewing the groom and the bride and the groom and the bride thanking guests; 6) cutting the cake and giving the cake to parents and the guest of honor; 7) throwing a bouquet and the one receiving the bouquet giving a short speech; and 8) taking photos with guests at the guests' tables, which is rarely done now, but sending off guests in front of the meeting room at the backdrop instead. Based on the speech events, six main speech acts were used in wedding blessings provided by the guest of honor. These six main speech acts may be found in only in some texts. The six main speech acts consisted of greeting (self-introducing), congratulating, telling the relationship with one of the hosts, giving advice on marriage life, blessing, and inviting all guests to drink. Both formal and informal tone of voice was used.

Keywords: blessing, wedding ceremony, ethnography of communication

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยนี้ผ่านการพัฒนาเค้าโครงโดยโครงการ “อาศรมวิจัยมนุษยศาสตร์ครั้งที่ 4” (2561) ภายใต้ชุดโครงการ เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทย จัดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ อาจารย์ดร.เทพี จรัสจรุงเกียรติ อาจารย์พีเลียงประจำกลุ่มที่เมตตาและกรุณาที่ให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางในการพัฒนาหัวข้อให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ความงามทางวิชาการทั้งภายในและภายนอกเป็นแบบอย่างที่ดีให้ผู้วิจัยดำเนินตามต่อไป

กราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.ศิริวัสฐ์ กาวิละนันท์ ผู้ช่วยอาจารย์พีเลียง กราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศุภชัย ตะวิชัย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาตรวจแก้ไข ชี้แนะทางให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก

ขอบคุณกัลยาณมิตรประจำกลุ่ม “ภาษาและวาทกรรม” “อาศรมวิจัยมนุษยศาสตร์ครั้งที่ 4” (2561) ภายใต้ชุดโครงการ เวทีวิจัยมนุษยศาสตร์ไทย จัดโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ตลอดระยะเวลาหลายเดือนในการอบรม ผู้วิจัยยินดี ที่ทุกคนในกลุ่มที่คอยช่วยชี้แนะ และแก้ไข ให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์เป็นมิตรวิชาการ

ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ

มิถุนายน 2562

บทที่ 1

1. ความเป็นมาของปัญหา

การนิยามความหมายของประเพณีแต่งงานของหนุ่มสาวปัจจุบันแตกต่างไปจากอดีต การแต่งงานถือเป็นการรับรู้ของทั้งสองครอบครัวรวมถึงคนในสังคม เป็นประเพณีที่มีคนเข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย แต่ความหมายใหม่ของนิยามคำว่าประเพณีการแต่งงานเป็นความหมายในเชิงปัจเจกเป็นเรื่องของคนสองคน บุคคลจำนวนมากไม่มีความจำเป็นต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมอีกต่อไป ญาติพี่น้องที่เคยต้องรวมตัวกันเตรียมของวันสุกดิบก่อนวันแต่งงาน อาจพบเห็นได้ยากขึ้นในปัจจุบัน เพราะกระบวนการต่างๆ ถูกทดแทนด้วยระบบทุนนิยมที่ทำหน้าที่รับจ้างทำทุกอย่างให้ครบทุกกระบวนการผ่านตัวแทนในการทำหน้าที่ เช่นบริษัทจัดงาน และประเพณีการแต่งงานสมัยใหม่อาจไม่ต้องเหมือนในอดีตที่ต้องมีรูปแบบพิธีกรรม ธรรมเนียมการรดน้ำ การทำพิธีสงฆ์อีกต่อไปแต่ประเพณีการแต่งงานอาจลดรูปเหลือแค่พิธีกรรมที่มีผลทางกฎหมายเท่านั้น ได้แก่ การจดทะเบียนสมรส (อารีวรรณ หัสติน, 2558: 69)

ธันนิกันต์ ชัยนตราคม (2556) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางทัศนคติ การศึกษาประเพณีแต่งงานไทยว่า ผู้ให้ข้อมูลทุกคนให้ความสำคัญกับพิธีเลี้ยงฉลองเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นพิธีที่ทั้งสองฝ่ายเชิญแขกมาเป็นพยานรักในการประกาศว่าตนได้สมรสมีคู่ครองแล้ว โดยส่วนใหญ่จะนิยมจัดเลี้ยงอาหารเย็นตามโรงแรมหรือสโมสรต่างๆ รูปแบบการจัดเลี้ยงมี 3 แบบ ได้แก่ โต๊ะจีน บุฟเฟต์ และค็อกเทล ผู้ให้ข้อมูลต้องการได้รับความชื่นชมทุกด้านจากแขกที่มาร่วมงาน ทั้งด้านความสวยงามของสถานที่ รสชาติอาหาร และจำนวนอาหารที่เพียงพอ ซึ่งถือว่าเป็นหน้าเป็นตาอย่างหนึ่งของครอบครัวทั้งสองฝ่าย ทั้งนี้ผู้ให้ข้อมูลร้อยละ 91 คิดว่าขั้นตอนของพิธีแต่งงานที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาอย่างเห็นได้ชัดเจนคือ พิธีเลี้ยงฉลอง ซึ่งคู่บ่าวสาวให้ความสำคัญและเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากขึ้น สอดคล้องกับขนิษฐา จิตชินะกุล (2552: 12) กล่าวถึง การจัดพิธีแต่งงานของคู่สมรสในปัจจุบันนี้ทั้งต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่ที่สามารถครองคู่ได้อย่างยั่งยืน ทำให้คู่สมรสเลือกที่จะจัดพิธีแต่งงานตามขนบธรรมเนียมประเพณีไทย แม้ว่าจะเป็นการจัดพิธีกรรมแบบย้อนยุคก็ตาม ในขณะที่เดียวกันคู่สมรสเลือกที่จะจัดงานเลี้ยงฉลองแบบทางตะวันตก เพื่อสื่อถึงสถานภาพทางสังคม ความเป็นบุคคลสาธารณะ หรือการมีเครือข่ายทางสังคมหรือฐานะของตนเอง โดยรูปแบบของงานจะเน้นไปที่ความหรูหรา ยิ่งใหญ่และมีการเชิญแขกผู้มาร่วมงานจำนวนมาก

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นเกิดขึ้นหลังจากปี พ.ศ. 2500 เนื่องจากเป็นช่วงที่ประเทศไทยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างภายในสังคมไทยเป็นสังคมที่ทันสมัย การเปลี่ยนแปลงระบบเศรษฐกิจและสังคมจากระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงซีพีไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้เอื้อต่อการขยายตัวของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับพิธีแต่งงานอย่างรวดเร็ว พิธีแต่งงานมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างผู้ให้บริการที่เกี่ยวข้องกับงานแต่งงานและคู่บ่าวสาว (พชรณดา เลิศบางพลัด, 2558) จากเว็บไซต์ Wedding list¹ เป็นเว็บไซต์ที่มีบริการการแต่งงานแบบครบวงจร อาทิ โรงแรมหรือสถานที่ ออกแอกไนเซอร์ ชุดแต่งงาน แหวน/เครื่องประดับ ตกแต่งสถานที่ สถานที่ถ่ายทำ/Pre wedding ช่างภาพ/ วิดีโอ

¹ เป็นเว็บไซต์ที่เปิดให้บริการจัดงานแต่งงาน ดูเพิ่มเติมได้ที่ <http://www.weddinglist.co.th/blog/>

Presentation ช่างแต่งหน้า ของชำร่วย การ์ดแต่งงาน คลินิกเสริมความงาม วงดนตรี เป็นต้น หากพิจารณาบริการของผู้ประกอบการดังกล่าวจะพบว่าผู้ใช้บริการหรือคู่บ่าวสาวให้ความสำคัญกับขั้นตอนพิธีงานเลี้ยงฉลอง ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการแต่งงานจึงสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมการแต่งงานของคนไทยปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป การเลี้ยงฉลองจึงมีความสำคัญในฐานะพิธีการหนึ่งของการแต่งงานซึ่งคู่บ่าวสาวและญาติพี่น้องใช้เป็นพื้นที่ในการประกาศให้สังคมรับรู้ทั้งสองจะเป็นสามีภรรยา กัน ดังที่ เสถียรโกเศศ (2531: 12) กล่าวว่า พิธีแต่งงานไม่ว่าหมู่ชนชาวไหน มักเชิญญาติมิตรมาร่วมงานพิธีด้วย และมีการเลี้ยงดูอย่างเอิกเกริก การเชิญญาติมากินเลี้ยงก็เพื่อจะให้เห็นเป็นพยานว่าคนสองคนได้เป็นสามีภรรยา กัน

การอวยพรเป็นองค์ประกอบสำคัญของงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสที่มีลักษณะประจักษ์เฉพาะเกิดขึ้นภายใต้วิถีปฏิบัติของสังคมและวัฒนธรรมที่เป็นแบบแผนและปฏิบัติกันมา การอวยพรดังกล่าวจึงไม่ใช่เพียงธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ยังสื่อความ และสะท้อนแนวคิดของผู้คนสังคมในแต่ละยุคสมัย สอดคล้องกับ พรทิพย์ พุกผาสุข (2548) กล่าวว่า การให้พรเป็นธรรมเนียมนิยมในสังคมไทยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โอกาสของการให้พรมีหลายโอกาส ซึ่งมักจะเป็นโอกาสพิเศษ เช่น โอกาสวันเกิด โอกาสปีใหม่ โอกาสขึ้นบ้านใหม่ และโอกาสมงคลสมรส เป็นต้น “การพูดอวยพรมักควบคู่ไปกับการแสดงความยินดี หรือแสดงความปรารถนาดี เพราะก่อนการอวยพรมักจะมีการกล่าวแสดงความยินดี” (สำเนียง มณีกาญจน์ และสมบัติ จำปาเงิน, 2553: 87)

การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสในเบื้องต้นผู้วิจัยสังเกตว่า พบการใช้ภาษาในรูปแบบต่างๆ อาทิ การเปรียบเทียบ การกล่าวอ้าง การใช้คำสัมผัสหรือบทกลอน ดังตัวอย่างด้านล่างนี้

ตัวอย่างที่ 1

“เจ้าสาวมีอัธยาศัยดี เป็นที่รักใคร่ของเพื่อน จึงอาจกล่าวได้ว่าเจ้าบ่าวมีโชคถึงสองชั้น”

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำอวยพรของผู้บังคับบัญชาฝ่ายเจ้าสาวซึ่งเป็นบุคคลที่ผู้อวยพรคุ้นเคยโดยกล่าวถึงลักษณะนิสัยที่ดีของเจ้าสาวและแสดงความยินดีต่อเจ้าบ่าวโดยเปรียบเทียบเจ้าสาวเป็นสิ่งมีค่าที่ฝ่ายชายโชคดีได้เจ้าสาวเป็นคู่ชีวิต ทั้งนี้จากตัวอย่างการอวยพรดังกล่าวยังสื่อความให้เห็นว่าการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสนั้นยังเป็นการแสดงความยินดีที่มีต่อคู่บ่าวสาวอีกด้วย

การกล่าวอ้างหรือการใช้ความเชื่อที่มีอยู่ก่อนในการอวยพร

ตัวอย่างที่ 2

“ในโลกนี้มีกฎอยู่สองข้อไม่เคยเปลี่ยนแปลง เป็นจริงเสมอ กฎข้อที่หนึ่ง กฎแห่งเหตุและผล มีผลมาจากเหตุ มีเหตุมาจากผล ทำสิ่งใดได้สิ่งนั้น ตามหลักพุทธศาสนาคือกฎแห่งกรรม

กฎข้อที่สอง กฎแห่งแรงดึงดูดหรือความดึงดูด กฎนี้จะดึงดูดสิ่งๆ ที่เหมือนกันมาเจอกัน สิ่งที่ไม่ใช้เหมือนกันจะไม่มาหากัน เช่นที่เราพบกันทุกวันนี่จึงทำให้เรามาพบกัน เราทำบุญร่วมกันในชาติที่แล้วเราจึงได้มาเจอกัน ขอให้ท่านรักษาสองกฎนี้ไว้ เจอกันก็ทำดีต่อกันให้มากๆ ทำดีตลอดไปจนชั่วชีวิต...”

จากตัวอย่างที่ 2 ผู้อวยพรกล่าวอ้างกฎหรือหลักการที่เป็นความจริง กฎหรือหลักการดังกล่าวสร้างความน่าเชื่อถือต่อตัวผู้พูดและความน่าเชื่อถือของข้อความ การใช้การกล่าวอ้างเพื่อเชื่อมโยงถึงคู่บ่าวสาวว่า

การได้เจอกันและได้มาร่วมชีวิตคู่กันเป็นผลมาจากความดีหรือลักษณะนิสัยที่คล้ายกัน ทั้งนี้ผู้ช่วยพรยังใช้ความเชื่อที่มีร่วมกันของผู้ฟังคือเรื่อง “บุญ” และ “กฎแห่งกรรม” ประกอบเสริมให้คำอวยพรมีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้นไป

นอกจากนี้การใช้บทกลอน หรือถ้อยคำสัมผัสเป็นลักษณะเด่นที่พบในการอวยพรคู่บ่าวสาว การใช้คำสัมผัสและร้อยกรองในการอวยพรเพื่อความไพเราะของเสียงแล้วยังสร้างความประทับใจและง่ายต่อการจดจำเนื้อหา

ตัวอย่างที่ 3

“ขอให้ครองรักยั่งยืนนาน มีลูกหลานที่ดีไว้สืบสกุล เกื้อหนุนกันเจริญรุ่งเรืองตลอดไป”

ตัวอย่างที่ 4

“รักชาติ รักราษฎร์ รักญาติวงศ์ ด้วยรักจึงดำรงหทัยมั่น

รักเพื่ออำมรงค์ชาติสรรพลีง รักจอมขวัญอดกลั้น เรียนไว้ หทัยเดียว”

จากที่กล่าวไปข้างต้นจะเห็นได้ว่า พิธีเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเป็นส่วนหนึ่งของวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคมปัจจุบัน แม้ว่าการแต่งงานจะลดขั้นตอนบางอย่างไป แต่พิธีเลี้ยงฉลองมงคลสมรสกลับมีความสำคัญมากขึ้น และการอวยพรคู่บ่าวสาวก็เป็นเหตุการณ์การสื่อสารหนึ่งที่สำคัญ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของพิธีแต่งงานมีกลวิธีทางภาษาในการอวยพรอย่างไร เพราะเหตุใดจึงใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าว และการอวยพรมีรูปแบบและองค์ประกอบเหตุการณ์สื่อสารอย่างไร ตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของ Hymes, Dell (1964) การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส: การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร จึงไม่ได้เป็นเพียงการขยายพื้นที่ทางการศึกษาตามแนวทางดังกล่าว แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อพิธีกร ธุรกิจจัดงานแต่งงาน และที่สำคัญงานวิจัยนี้จะสะท้อนให้เห็นถึงแนวคิดของคนในสังคมไทยปัจจุบันผ่าน ภาษา รูปแบบ องค์ประกอบการสื่อสารของงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสได้เป็นอย่างดี

2. วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส
- 2) เพื่อศึกษารูปแบบและองค์ประกอบการสื่อสารการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร

3. สมมติฐาน

- 1) กลวิธีทางภาษาในการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสมีหลายกลวิธี อาทิ การเลือกใช้คำศัพท์ การใช้อุปมาอุปไมย การใช้บทกลอน การกล่าวอ้อ การใช้มุขลบท เป็นต้น ทั้งนี้กลวิธีทางภาษายังมีหน้าที่สื่อความให้เห็นถึงแนวคิดของผู้คนในสังคมไทย
- 2) สถานการณ์สื่อสารอวยพรประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 อย่างได้แก่ สถานที่และเวลา ผู้ร่วมสื่อสาร จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ ลำดับวัจนกรรม น้ำเสียง เครื่องมือในการสื่อสาร บรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์ และการตีความ และ ประเภทของการสื่อสาร ทั้งนี้ บรรทัดฐานทางสังคม สถานที่และเวลา ผู้ร่วมสื่อสาร เป็นปัจจัยสำคัญให้ผู้อวยพรใช้กลวิธีทางภาษาที่ต่างกัน และการอวยพรมีแบบแผนหรือรูปแบบที่สามารถอธิบายเป็นกฎได้

4. ขอบเขตข้อมูลการวิจัย

สังคมและวัฒนธรรมแต่ละภาคเป็นปัจจัยสำคัญให้ผู้คนในสังคมมี พฤติกรรม ความคิด ความเชื่อ การใช้ภาษา ที่ต่างกัน ดังนั้นในงานวิจัยนี้ จึงจำกัดขอบเขตข้อมูลงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสของคนเมืองโดยพิจารณาจากฉากและสถานที่ (Setting) ที่ใช้จัดงานเลี้ยงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูป (www.youtube.com) ระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 10 คลิป

การแต่งงานของคนในสังคมไทยปัจจุบันขั้นตอนพิธีการต่างๆ ลดลง แต่กลับให้ความสำคัญกับงานเลี้ยงฉลองมากขึ้น คลิปงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูปจึงมีเป็นจำนวนมากไปด้วย และเพื่อให้เกิดการศึกษานี้สะท้อนแนวคิดสังคมไทยเป็นปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ข้อมูลที่เผยแพร่ในช่วงระยะเวลา 6 ปี ดังที่กล่าวไปแล้วข้างต้น

5. ระเบียบวิธีวิจัย

- 1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวกับชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษา แนวคิดเกี่ยวกับการอวยพร และการแต่งงาน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษา
- 2) เลือกกลุ่มข้อมูล ผู้วิจัยเลือกคลิปงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสที่เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูป เนื่องจากเป็นกลุ่มข้อมูลที่เข้าถึงง่ายและเป็นสาธารณะ จำนวน 10 คลิป ผู้วิจัยเลือกข้อมูล โดยจำกัดขอบเขตข้อมูลงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสของคนเมืองโดยพิจารณาจากฉากและสถานที่ (Setting) ที่ใช้จัดงานเลี้ยงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยเลือกคลิปที่เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2561 เป็นตัวแทนข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน
- 3) จัดระเบียบข้อมูลจำนวน 10 คลิป จากนั้นถอดข้อความเป็นภาษาเขียนเฉพาะช่วงการอวยพร แม้ว่าคลิปดังกล่าวเผยแพร่เป็นสาธารณะ แต่ผู้วิจัยจะใช้ชื่อสมมติแทนชื่อบุคคลจริง และเพื่อความสะดวกในการอ้างอิงตัวอย่างและการแสดงผลการวิเคราะห์

- 4) วิเคราะห์กลวิธีทางภาษาในการอวยพร เช่น การใช้คำศัพท์ การใช้อุปลักษณ์ การกล่าวอ้าง การใช้มูลบท รวมถึงประเด็นอื่นๆ ที่สื่อแนวคิดของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบันผ่านการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส
- 5) วิเคราะห์รูปแบบและองค์ประกอบของการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส โดยใช้กรอบ SPEAKING ของ ไฮม์ (Hymes .1964) เพื่ออธิบายแบบแผนหรือกฎของการอวยพร ทั้งนี้การใช้กรอบดังกล่าวตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารนี้ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ว่าองค์ประกอบใดที่เป็นปัจจัยสำคัญให้ผู้อวยพรใช้กลวิธีทางภาษาในแต่ละกลวิธีที่ต่างกัน
- 6) สรุป อภิปรายผล

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทำให้ทราบและเข้าใจถึงลักษณะการใช้ภาษาในสถานการณ์การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส และ การใช้ภาษาดังกล่าวยังสื่อแนวคิด ความเชื่อ รวมถึงพฤติกรรมของผู้คนในสังคมไทยปัจจุบัน อันนำไปสู่ การเข้าอกเข้าใจกันในภาวะสังคมที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม
- 2) ทำให้ทราบถึงโครงสร้างของสถานการณ์สื่อสาร ลำดับและขั้นตอนการอวยพร การใช้ภาษา งานฉลองมงคลสมรสอันเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ พิธีกร คู่บ่าวสาว รวมถึงผู้จัดงาน เป็นต้น

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

งานวิจัยนี้ใช้แนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร และแนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีทางภาษา เป็นแนวคิดหลัก เพื่อวิเคราะห์และอธิบายลักษณะภาษา รูปแบบ และองค์ประกอบการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส นอกจากนี้แนวคิดเกี่ยวกับการอวยพร และการแต่งงานยังเป็นแนวคิดเสริมประกอบการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1 กลวิธีทางภาษา

ภาษามีหน้าที่ใช้สื่อความหมายและเจตนาของผู้ส่งสาร David และ Mayr (2012:29) กล่าวว่า ภาษาประกอบด้วยตัวเลือกทั้งด้านรูปคำ จำนวน ประโยค ลักษณะโครงสร้าง การเลือกใช้หรือไม่เลือกของผู้พูดแสดงจุดประสงค์บางอย่าง ภาษาเต็มไปด้วยตัวเลือกให้ผู้ใช้ได้เลือกและนำมาใช้ การเลือกใช้ภาษาในรูปแบบใดแบบหนึ่งหรือคำที่มีความหมายใดความหมายหนึ่งย่อมสามารถสื่อถึง ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม อุดมการณ์ รวมถึงวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคม แม้กระทั่งการสนทนาหรือการสื่อสารในชีวิตประจำวันตัวเลือกทางภาษาเหล่านี้จะสื่อความสัมพันธ์ระดับปัจเจกและความสัมพันธ์ของผู้สื่อสารในสังคมได้ เช่นเดียวกัน การอวยพรงานฉลองมงคลสมรสย่อมเกิดจากการเลือกใช้ภาษาของผู้อวยพรในด้าน รูปแบบการเลือกใช้คำ การใช้อุปลักษณ์ การกล่าวอ้าง และการใช้มูลบท กลวิธีดังกล่าวย่อมสื่อเจตนา ความคิด ความเชื่อ ความสัมพันธ์ของผู้คนในสังคม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 การเลือกใช้คำ (Lexical Choices)

กลวิธีการเลือกใช้คำศัพท์สามารถสื่อถึงชุดความคิดใดความคิดหนึ่งที่แฝงอยู่ในภาษาที่มนุษย์ใช้สื่อสาร (van Dijk, 1995: 259) การเลือกใช้คำศัพท์เป็นกลวิธีทางภาษาที่สำคัญที่ช่วยผู้รับสารเข้าใจเจตนาและช่วยตีความเหตุการณ์ของผู้ที่เกี่ยวข้องในเหตุการณ์นั้นๆ ดังนั้นการเลือกใช้คำศัพท์จึงช่วยให้เข้าใจสารที่ผู้ผลิตตัวบทตั้งใจที่จะสื่อถึงผู้รับสาร นอกจากนี้คำศัพท์ยังสามารถบ่งบอกได้ว่าผู้พูดหรือผู้เขียนมีความคิดเห็นต่อการกระทำอย่างไรต่อผู้ร่วมในเหตุการณ์ และต่อตัวเหตุการณ์เอง โดยความคิดเห็นนั้นๆ อาจเป็นในเชิงบวกหรือในเชิงลบ การใช้คำบางคำเข้าไปเข้ามา หรือมีการใช้กลุ่มคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันบ่อยๆ ย่อมแสดงว่าผู้ผลิตตัวบทตั้งใจที่จะนำเสนอประเด็นสำคัญที่แฝงความหมายบางอย่างแก่ผู้รับสาร (David and Mayr, 2012: 37)

จันทิมา อังคพนิชกิจ (2557: 149) กล่าวว่าหากพิจารณาที่การใช้คำกริยามีความสำคัญในการทำความเข้าใจสิ่งที่กล่าวถึงในตัวบท ในแง่ที่ว่าสิ่งที่กำลังกล่าวถึงนั้นคงอยู่และมีตัวตนในสถานะอย่างไรท่ามกลางการสื่อสารของบุคคล เช่นเดียวกับความรู้ความเข้าใจบางสิ่งบางอย่างที่มีอยู่แล้วของบุคคลในสังคม ถ้อยคำที่ปรากฏในตัวบทจึงไม่เพียงเป็นการแสดงข้อมูลถ่ายทอดความคิดระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารเท่านั้นแต่ยังสะท้อนถึงความสัมพันธ์ทางสังคมบางอย่างที่แฝงอยู่กับการสื่อสารนั้นอีกด้วย David and Mayr (2012: 104) ได้สรุปการใช้คำกริยาตามแนวทฤษฎีไวยากรณ์ระบบหน้าที่ของ ฮาลีเดย์ว่า การวิเคราะห์กริยาในประโยคจะชี้ให้เห็นถึงผู้กระทำและผู้ถูกกระทำ รวมทั้งอุดมการณ์ที่แฝงอยู่ การวิเคราะห์คำกริยาเป็นวิธีการนำเสนอการกระทำของบุคคลว่า ใครทำอะไรให้ใคร และอย่างไร

1.2 อุปลักษณ์ (Metaphor)

อุปลักษณ์คือการเปรียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง ด้วยการเปรียบสิ่งที่เป็นนามธรรมเป็นสิ่งที่ป็นรูปธรรมเพื่อการสื่อความที่เข้าใจง่ายและ/หรือเพื่อความสวยงามของภาษา การใช้อุปลักษณ์จึงเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่อยู่ภายใต้กรอบสังคม วัฒนธรรม ประสพการณ์และภูมิหลังที่มีร่วมกันของผู้สื่อสาร

การศึกษาอุปลักษณ์ตามแนวเดิมมักมุ่งเน้นไปที่การแสดงอัจฉริยภาพทางภาษาของผู้ประพันธ์ มุ่งให้เกิดสุนทรียภาพทางภาษาเพื่อก่อให้เกิดภาพที่เข้าใจง่ายแก่ผู้สื่อสาร ในขณะที่อุปลักษณ์เชิงมโนทัศน์ (Conceptual Metaphor) คือการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่ง โดยทั้งสองสิ่งมาจากวงความหมายที่ต่างกัน โดยมีการถ่ายโยงความหมายจากวงความหมายต้นทาง (source domain) ซึ่งเป็นแบบเปรียบ ไปยังความวงความหมายปลายทางซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกเปรียบ การใช้อุปลักษณ์ในการสื่อสารของผู้คนในสังคมเดียวกันย่อมแสดงและสะท้อนให้เห็นถึงระบบคิดของผู้คนในสังคมในขณะนั้น

1.3 การกล่าวอ้าง (Claiming)

โดยทั่วไปการสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียน ข้อความของผู้ส่งสารที่ผลิตขึ้นล้วนเคยมีผู้พูดหรือกล่าวถึงมาก่อนแล้ว ภาษาที่ผู้คนใช้สื่อสารในขณะนั้นจึงถูกปนด้วย ความคิด ความเชื่อ เหตุการณ์ ประสพการณ์ เรื่องราวในอดีต คำอวยพรก็เช่น การกล่าวอ้างเหตุการณ์ เรื่องราว รวมถึงข้อความของบุคคลที่มีชื่อเสียงล้วนสื่อเจตนาและมีหน้าอย่างใดอย่างหนึ่ง

การกล่าวอ้างในงานวิจัยนี้ได้นำการกล่าวอ้าง 3 ลักษณะมาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์คำอวยพรได้แก่ 1) การกล่าวอ้างว่าเป็นความคิดของคนส่วนใหญ่ ซึ่งอาจพบการใช้คำอ้างถึงบุคคล (Referential choices) โดยการนำเสนอบุคคลในฐานะปัจเจกบุคคลหรือในฐานะกลุ่มคนแบบเหมารวม (Specification and genericisation) ที่แสดงถึงการอ้างว่าเป็นความคิด หรือการกระทำของกลุ่มคนส่วนใหญ่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญในทวีปที่มีอำนาจในการออกคำสั่งหรือให้คำแนะนำ (Van Leeuwen, 1996: 42-70) 1996: 42-70) 2) การกล่าวอ้าง ความคิดความเชื่อหรือเหตุการณ์ที่มีอยู่ก่อนหน้า โดยที่ข่าวหรือเหตุการณ์นั้นถูกนำมาเล่าใหม่ 3) การกล่าวอ้างโดยผู้เชี่ยวชาญ

1.4 การใช้มูลบท (Presupposition)

พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2553: 354) ให้ความหมาย “Presupposition” ไว้ว่า การที่คำกล่าวหรือประพจน์ (proposition) บอกลักษณะความจริงที่เกิดก่อน มูลบท หรือ สภาวะเกิดก่อน เป็นความรู้ที่ได้จากการอนุมาน (inference) หรือการคาดการณ์ตามหลักเหตุผลและเป็นความรู้ที่ผู้พูดมักจะละไว้ในฐานะที่เข้าใจโดยไม่กล่าวออกมาเป็นถ้อยคำ (วุฒินันท์ แก้วจันทะ, 2553: 102)

Porter (1986: 35) ได้ให้ความหมายมูลบทว่า คือการคาดคะเนถึงผู้รับสารและบริบทจากตัวบทที่สื่อออกมา เช่น ประโยค “Why do you look so gorgeous today, Jane?” จากประโยคนี้ ผู้ฟังสามารถคาดเดาข้อมูลหลายอย่างเกี่ยวกับเจน เช่น เจนไม่ได้ดูดีทุกวัน หรือ อาจมีบางสิ่งบางอย่าง เช่น โอกาสพิเศษที่ทำให้วันนี้เจนต้องแต่งตัวดีเป็นพิเศษ

การอวยพรจึงไม่ใช่เพียงรูปภาพที่สื่อถึงความความยินดี และให้คู่บ่าวสาวมีความสุขเท่านั้น รูปภาพในการอวยพรบางรูปยังสื่อความถึงเหตุการณ์ หรือความจริงบางอย่างที่เคยเกิดขึ้นมาก่อน และผู้ฟังสามารถคาดการณ์ได้ การใช้มูลบทจึงเป็นกลวิธีทางภาษาหนึ่งที่มีหน้าที่นำไปสู่แนวคิด เหตุการณ์ ประสบการณ์ร่วมของผู้สื่อสาร หรือของผู้คนในสังคมได้

กลวิธีทางภาษาข้างต้นจะเห็นได้ว่า มนุษย์ใช้ภาษาที่มีลักษณะต่างๆ อาทิ การเลือกใช้คำ การใช้อุปมาอุปไมย การกล่าวอ้อ และการใช้มูลบท ผู้สื่อสารหรือผู้อวยพรเลือกใช้หรือไม่ใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าว หรือมีการใช้ซ้ำ เดิมซ้ำ หรือคำในกลุ่มความหมายเดียวกัน การใช้ความเปรียบแทนการพูดหรือสื่อความโดยตรงย่อมสื่อถึงความคิด ความเชื่อ วัฒนธรรม วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมได้ ดังนั้นผู้วิจัยจะใช้กลวิธีทางภาษาดังกล่าววิเคราะห์การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเพื่ออธิบายว่าคำอวยพรมีลักษณะทางภาษา และสื่อสะท้อนสังคมไทยอย่างไร

2 ขาดิพนธ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (Ethnography of communication)

ขาดิพนธ์วรรณนา (Ethnography) เป็นแนวคิดสำหรับการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ซึ่งหมายถึงความคิด ความเชื่อ วิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคมหรือกลุ่มชาติพันธุ์ใดชาติพันธุ์หนึ่งอย่างเป็นระบบ แนวทางนี้เป็นการศึกษาสถานการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นจริง โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจริงเพื่อให้เข้าใจบริบทของปัญหา การศึกษาภาษาการใช้ภาษาในบริบทจริง โดยจะเห็นได้ชัดเจนในงานภาษาศาสตร์สังคม สิ่งที่ไฮม์เน้นคือ การใช้ขาดิพนธ์วรรณนาแห่งการสื่อสารวิเคราะห์และทำความเข้าใจการใช้ภาษาในชีวิตประจำวันในสถานการณ์ต่างๆ (Coffin, C., Lillis, T., & O'Halloran, k., 2010: 5)

ขาดิพนธ์วรรณนาแห่งการสื่อสารของไฮม์สเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางเขาได้ใช้คำ ขาดิพนธ์วรรณนาแห่งการพูด (ethnography of speaking) ในตอนแรกและเปลี่ยนเป็น ขาดิพนธ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร (ethnography of communication) ในเวลาต่อมา การศึกษานี้เป็นการอธิบายแนวทางใหม่ในการศึกษาและทำความเข้าใจการใช้ภาษา (Hymes, 1964) ศาสตร์นี้เกี่ยวข้องกับคำถามที่ผู้สื่อสารจะต้องรู้โครงสร้างหรือรูปแบบภาษาที่ใช้ให้เหมาะสมในชุมชนการสื่อสาร และวิธีการที่พวกเขาเรียนรู้รูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมนั้นๆ (Farah, 1998:125) ในชุมชนการสื่อสาร (Speech communication) ซึ่งหมายถึงกลุ่มคนที่ใช้ภาษาร่วมกัน นักขาดิพนธ์วรรณนาแห่งการสื่อสารจะต้องศึกษาสถานการณ์การสื่อสาร (speech communication) เหตุการณ์การสื่อสาร (speech events) และ วัจนกรรมการสื่อสาร (speech acts) สำหรับสถานการณ์การสื่อสารหมายถึงสถานการณ์ทางสังคม เช่น พิธีกรรม ประเพณี การต่อสู้ การล่า เป็นต้น เหตุการณ์ในการสื่อสารจะเกิดขึ้นในสถานการณ์การสื่อสารเช่นในพิธีแต่งงาน จะมีเหตุการณ์ แลกคำสัญญา ส่วนวัจนกรรมการสื่อสารเป็นหน่วยที่เล็กที่สุดในการวิเคราะห์ตามแนวทางขาดิพนธ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร ไฮม์สได้ยกตัวอย่าง งานปาร์ตี้ซึ่งเป็นสถานการณ์การสื่อสาร การสนทนาที่เกิดขึ้นในงานเลี้ยงเป็นเหตุการณ์การสื่อสาร และภายในบทสนทนาจะมีการพูดมุกตลกเป็นวัจนกรรมการสื่อสาร (Hymes, 1972: 56-57)

ไฮม์เสนอกรอบ SPEAKING ในการวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสารมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. S = Setting/ Scene (setting including the time and place) หมายถึงสถานที่และเวลาของการจัดงาน

2. P = Participant (identity including personal characteristics such as age and sex, social status, relationship with each other Farah. 1998:126) ผู้ร่วมสื่อสารในที่นี้หมายถึงผู้ที่มาร่วมงานที่ต้องพิจารณาถึงอัตลักษณ์และลักษณะของแต่ละบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานะทางสังคม ความสัมพันธ์ของผู้สื่อสาร

3. E = Ends คือจุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายของผู้ร่วมเหตุการณ์ทั้งของผู้พูดเองและผู้มาร่วมงาน

4. A = Act sequence คือการเรียงลำดับวัจนกรรมหรือการใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะที่แตกต่างกันไป วัจนกรรมนี้จะมีความสัมพันธ์กับกำหนดการและวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร

5. K = Key คือน้ำเสียงซึ่งช่วยเสริมความหมายของคำพูดและน้ำเสียงช่วยให้ถ้อยคำที่ผู้สื่อสารมีความน่าสนใจ โทนเสียงที่ใช้แต่ละเหตุการณ์ (communication even) จะมีลักษณะที่ต่างกัน

6. I = Instrumentalities เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร

7. N = Norms of Interaction and Interpretation คือบรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความ ปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสื่อสาร ผู้พูดต้องพิจารณาตามบริบทของที่ล้อมไปด้วยวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละสังคม การตีความในการสื่อสารในแต่ละครั้งผู้พูดต้องเข้าใจลักษณะของงาน สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ธรรมเนียมปฏิบัติ การเข้าใจดังกล่าวทำให้การวิธึรูปแบบการสื่อสาร ภาษา มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป

8. G = GENRE หมายถึงประเภทของการสื่อสาร ชนิดของถ้อยคำหรือลักษณะของปริจเฉท

ชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารเป็นวิชาที่บูรณาการความรู้จากหลายสาขา เช่น สังคมวิทยา มนุษยวิทยา คติชนวิทยา และภาษาศาสตร์ วิชานี้ศึกษาได้หลายด้าน การวิเคราะห์สัมพันธ์สารก็อาจรวมอยู่ในวิชานี้ หัวข้อที่เป็นที่นิยมศึกษาได้แก่ วัจนกรรมที่ใช้เป็นกิจวัตรและวัจนกรรมที่ใช้เป็นพิเศษในบางโอกาส เช่น การเล่าเรื่องตลก การเล่านิทาน การกล่าวอวยพร และการกล่าวถ้อยคำในพิธีกรรมต่างๆ ผู้ศึกษาชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการพูดมีความเชื่อว่าภาษาเป็นพฤติกรรมอย่างหนึ่งซึ่งเหมือนพฤติกรรมอื่นๆ ของมนุษย์ในสังคม คือมีกฎควบคุมอยู่และเราสามารถพรรณนากฎเหล่านั้นได้ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2556:181)

การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเป็นการพูดในโอกาสพิเศษ ที่มีแบบแผน และกฎของสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมควบคุม การอวยพรจึงเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มีแบบแผนและอยู่ภายใต้กรอบวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคมไทย แม้ว่าการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองจะเป็นเพียงองค์ประกอบเล็กๆขององค์ประกอบหนึ่งของพิธีแต่งงาน แต่เหตุการณ์การสื่อสารดังกล่าวนี้มีบทบาทและความสำคัญกับการเริ่มต้นชีวิตคู่ของบ่าวสาว การใช้กรอบแนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารในงานวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นเพื่อศึกษาการสื่อสารนี้และอธิบายว่ามี ภาษา รูปแบบ และองค์ประกอบของการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสนี้เป็นอย่างไร

การศึกษาโดยใช้แนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร มุ่งศึกษาองค์ประกอบ รูปแบบในการสื่อสาร โดยมีภาษาเป็นเครื่องมือสำคัญในสถานการณ์สื่อสารนั้นๆ (Situation Communication) ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์และให้งานวิจัยนี้สอดคล้องและมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงนำเฉพาะงานวิจัยที่ใช้แนวคิดชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารผ่านแว่นของนักภาษาศาสตร์ไทย

ข้อมูลที่นักภาษาศาสตร์สนใจศึกษาเป็นข้อมูลที่มีความสัมพันธ์ประเพณี ศิลปะการแสดง ของคนในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง เช่น การแสดงลิเกคณะทวีป-ชัยณรงค์ วงศ์เทเวทย์ (ศุภมน อาภาพันธ์. 2554) การแสดงลำตัดคณะหวังเต๊ะ (น้ำผึ้ง มโนชัยภักดี. 2554) การแสดงมโนราคะละม้ายศิลป์ (มณฑาทิพย์ ศิริพันธ์ (2554) งานบุญบั้งไฟตำบลสร้างมิ่ง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร (สุนันทา กิรินทร์. 2553) การเทศมหาชาติแห่อีสาน ของพระครูสุตาสารพิมล จังหวัดขอนแก่น (พระมหาศรายุทธ เจตรา.2559) เป็นที่น่าสังเกตว่าข้อมูลหรือพื้นที่ของงานวิจัยข้างต้นเป็น การสื่อสารของคนในชุมชนหรือกลุ่มคนเฉพาะถิ่นที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คนในสังคมนั้น การสื่อสารของคณะลิเก ลำตัด การแสดงมโนรา งานบุญบั้งไฟ การเทศมหาชาติ มีการสื่อสารและปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในท้องถิ่นนั้นๆ อย่างใกล้ชิด การเลือกศึกษากลุ่มข้อมูลดังกล่าวนอกจากจะอาศัยความสะดวกและการเป็นคนในท้องถิ่นของผู้วิจัยแต่ละท่านแล้ว ผู้วิจัยข้างต้นยังตระหนักว่าศิลปวัฒนธรรมอันมีค่าจะสูญหายไปตามบริบทสังคมสมัยใหม่ในยุคบริโภคนิยม การเลือกศึกษากลุ่มข้อมูลดังกล่าวจึงน่าจะศึกษาเพื่อยังคงรักษาไม่ให้ประเพณีดังกล่าวหมดความสำคัญไป

เป็นที่น่าสนใจว่างานของ ศุภมน, น้ำผึ้ง, มณฑาทิพย์ และ พระมหาศรายุทธ ใช้ข้อมูลในงานวิจัยจำนวน 5 ครั้ง แม้ว่าตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารไม่ได้ระบุจำนวนข้อมูลว่าจำเป็นต้องเก็บเท่าใด ผู้วิจัยเห็นว่างานดังกล่าวจึงเก็บข้อมูลโดยล้อตามกันมา อนึ่งการเก็บข้อมูลอาจพิจารณาเพียงทดลองมองคลสมรสนี้ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ประเภทผู้วิจัย 4 กลุ่ม ได้แก่ ประธาน ผู้บังคับบัญชา ญาติ และเพื่อน อย่างละ 3 ครั้ง รวมเป็นจำนวน 12 ครั้งเนื่องจาก ผู้วิจัยพิจารณาในเบื้องต้นแล้วจำนวนข้อมูลดังกล่าวเพียงพอและภาษา องค์ประกอบของการวิจัยมีความคงที่ไม่ต่างไปจากกันมากนัก

งานวิจัยทั้ง 5 ชิ้นข้างต้น มุ่งอธิบายขั้นตอนและกระบวนการสื่อสาร และองค์ประกอบทั้ง 10 องค์ประกอบของเหตุการณ์การสื่อสาร ตามแนวทางของ Saville Troike ได้แก่ ชนิดของเหตุการณ์ (Genre or kinds of event) หัวข้อ (topic) วัตถุประสงค์หรือหน้าที่ (purpose or function) เวลา-สถานที่ (setting) ผู้ร่วมเหตุการณ์ (participants) รูปแบบการสื่อสาร (message form) เนื้อหาการสื่อสาร (message content) การลำดับวัจนกรรม (act sequence) กฎการปฏิสัมพันธ์ (rules for interaction) บรรทัดฐานของการตีความ (norms of interpretation) แม้ว่า Saville Troike จะพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 10 มาจาก Hymes มาอีกที ผู้วิจัยยังเห็นคล้ายกันในงานวิจัยที่ใช้ในการศึกษาดังกล่าวไปแล้วข้างต้นว่า งานวิจัยภาษาไทยที่ผ่านมายังคงลอกและล้อโดยยึดงานวิจัยของ สุดาดวง เกิดโมหี (2537) ตามกันมาประหนึ่งการทำวิจัยโดยใช้แนวคิดนี้เป็นกฎและธรรมเนียมปฏิบัติที่สามารถอธิบายได้ ผู้วิจัยพิจารณาแล้วเห็นว่ากรอบ SPEAKING ของ Hymes ผู้พัฒนาแนวคิดชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารยังเป็นแนวทางสำคัญที่นำมาปรับใช้ในงานวิจัยนี้ได้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอีกกลุ่มที่มุ่งเน้นการสื่อสารของกลุ่มคนที่มีอำนาจและบทบาทต่อผู้ในสังคมไทย ได้แก่ การปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรของพรรคพลังธรรม (สุดาดวง เกิดโมหี. 2537) การสืบพยานคดีอาญาในศาลไทย (ฉัตรชัย เหล่าตระกูล. 2549) และ การต้อนรับน้องใหม่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (สรุสิทธิ์ สนิททวน และ ณิชฎนัย บุตรดีศักดิ์. 2559) กลุ่มข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาดังกล่าวเป็นกลุ่ม ภาษาของผู้แทนราษฎร ภาษากฎหมาย และภาษาของนักศึกษา ซึ่งเป็นวิธภาษาหน้าที่ (register) หรือทำเนียบภาษาเป็นการใช้ภาษาตามหน้าที่ ตามสถานการณ์ และตามวัตถุประสงค์ หรือตามประเภทของงานหรืออาชีพ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2556)

หากพิจารณาการเก็บข้อมูลของกลุ่มหลังนี้จะต่างจากกลุ่มแรกที่กล่าวไปแล้วข้างต้น กล่าวคือ สุดาดวงเลือกเก็บข้อมูลจากการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งครั้งพิเศษของพรรคพลังธรรม ณ สนามกีฬาแห่งชาติ จำนวน 1 ครั้ง งานของสรุสิทธิ์ และ ญัฐดนัย เลือกเก็บข้อมูลต้อนรับน้องใหม่จำนวน 6 ครั้ง ในขณะที่งานของ นิศณัชชา เลือกข้อมูลการสืบทอด จำนวน 6 คดี แบ่งการสืบทอดโจทก์ 3 คดี และการสืบทอดจำเลย 3 คดี จำนวน 6 คดี งานวิจัยทั้งสามชิ้นยังคงวิเคราะห์องค์ประกอบการสื่อสาร 10 องค์ประกอบเช่นเดียวกับงานกลุ่มแรก

จากที่กล่าวไปทั้งหมดจะพบว่าแนวทางนักภาษาศาสตร์จะมุ่งเน้นข้อมูลการสื่อสารที่เป็นปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรม หรือความเชื่อ และ สถานการณ์สื่อสารของกลุ่มคนที่มีอำนาจและบาทต่อผู้คนในสังคมไทย งานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเป็นวัฒนธรรมการแต่งงานในสังคมไทยสมัยใหม่และเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว การแต่งงานเป็นกระบวนการสื่อสารอย่างหนึ่งของผู้คนในยุควัตถุนิยม โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานเลี้ยงฉลองไม่ได้เป็นเพียงงานเลี้ยงฉลองแต่ยังทำหน้าที่สื่อความหมายอื่นนอกเหนือจากการเป็นพิธีที่ประกาศให้สังคมรับรู้ถึงจะเป็นสามีภรรยา กัน กล่าวคือ งานเลี้ยงฉลองเป็นการสร้างพื้นที่ การมีตัวตน สถานะ อำนาจ ของคู่บ่าวสาวและผู้เกี่ยวข้อง ในขณะที่ภาษาที่ใช้อยู่พรมีบรรทัดฐานทางสังคม (Norm) ความสัมพันธ์ และกฎการปฏิสัมพันธ์สังคมกำหนดอยู่ ภาษาอวยพรจึงสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมได้อีกด้วย ขาดิพนันพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสารจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมในการอธิบายปรากฏการณ์การใช้ภาษาจริงของสังคมปัจจุบัน

3 การอวยพร

การอวยพรหรือการให้พรเป็นธรรมเนียมนิยมในสังคมไทยที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โอกาสของการให้พรมีหลายโอกาส ซึ่งมักจะเป็นโอกาสพิเศษ เช่น โอกาสวันเกิด โอกาสปีใหม่ โอกาสขึ้นบ้านใหม่หรือเปิดกิจการใหม่ และโอกาสมงคลสมรส ในทางศาสนาการให้พรเป็นธรรมเนียมนิยมที่พระสงฆ์ให้พรแก่ฆราวาส นอกจากนี้คนทั่วไปก็นิยมให้พรด้วยกันเอง เช่น การให้พรในโอกาสวันเกิดเป็นการให้พรแก่บุคคลที่เป็นเจ้าของวันเกิดนั้นเพื่อความเป็นสิริมงคล ภาษาและความหมายที่ใช้มีหลากหลาย ได้แก่ ความหมายเกี่ยวกับความสุข ความสมหวัง สุขภาพแข็งแรง ความเจริญ ความร่ำรวย ความสำเร็จ อายุยืน ความสดชื่น ลาภ โชคดี ยศ เกียรติยศ (พรทิพย์ พุกผาสุข. 2547)

การพูดอวยพรมักควบคู่ไปกับการแสดงความยินดี หรือแสดงความปรารถนาดี เพราะก่อนการอวยพรมักจะมีการกล่าวแสดงความยินดี (สำเนียง มณีกาญจนาและสมบัติ จำปาเงิน. 2553: 87) การอวยพรวันเกิดเป็นการสื่อสารอาจจะด้วยการพูดหรือการเขียนอย่างไรก็ตาม การทำบุญวันเกิดถือเป็นประเพณีนิยมเกือบทุกชาติทุกภาษา และตามประเพณีนิยมก็จะมีกล่าวอวยพรวันเกิดเมื่อเสร็จสิ้นการรับประทานอาหาร (ฉัตรวรุณ ตันนะรัตน์, 2543: 326) การอวยพรจึงเป็นการแสดงความยินดีและปรารถนาให้ผู้อื่นในโอกาสสำคัญของชีวิต

การอวยพรมักจะกล่าวในโอกาสพิเศษแก่บุคคลสำคัญ เช่นเดียวกันในปี พ.ศ. 2549 เป็นปีที่ประชาชนชาวไทยรวมเฉลิมฉลองและถวายพระพรเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่รัชกาลที่ 9 ทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี แม้ว่าในสังคมไทยมีข้อกำหนดการใช้คำราชาศัพท์กับพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์เป็นวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคม แต่ประชาชนชาวไทยใช้คำถวายพระพรทั้งคำราชาศัพท์และคำสามัญธรรมดา รวมถึงการใช้ระดับภาษาทั้งที่เป็นทางการ กึ่งทางการและไม่เป็นทางการในการแสดงออกดังกล่าว

สะท้อนให้เห็นถึงความคิดที่ประชาชนชาวไทยมีต่อพระมหากษัตริย์ที่เปรียบพระองค์เป็นพ่อและประชากรเป็นลูกภายใต้การปกครอง ดังนั้นรูปภาษาที่ปรากฏจึงมีลักษณะภาษาที่ลูกแสดงออกต่อพ่อ เนื่องจากตลอดระยะเวลาของการครองราชย์นั้นพระองค์ได้ทรงงานหนักเพื่อประชากรชาวไทย จึงทำให้คนไทยมีความใกล้ชิดเทิดทูนพระองค์ ด้วยการแสดงความห่วงใยในเรื่องต่างๆ ดังต่อไปนี้ พระพลาณามัย พระชนมพรรษา พระทัย โดยการให้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ปกป้องรักษาและการตั้งปณิธานเดินตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง การตั้งตนเป็นคนดี การตั้งใจทำงาน เพื่อให้ผลบุญของการทำความดีส่งผลถึงพระองค์ตามแนวความเชื่อของพุทธศาสนิกชน การถวายพระพรจึงเป็นธรรมเนียมปฏิบัติหนึ่งของคนในสังคมไทยที่สื่อสะท้อนให้เห็นถึงความรักของประชาชนที่มีต่อพระมหากษัตริย์เหมือนความรักของลูกที่มีต่อพ่อ (ทินวัฒน์ สร้อยกุดเรือ. 2549)

การถวายพระพรถึงพระมหากษัตริย์จึงมีความสัมพันธ์กับโอกาสพิเศษที่ไม่มีบ่อยนัก ในขณะการอวยพรจากผู้ใหญ่ถึงผู้น้อยทำได้โดยตรง ส.ค.ส. พระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ที่มีต่อพลนิกรชาวไทยในช่วงรัชสมัยของพระองค์ ส.ค.ส.มีแก่นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการคิดดี การพูดดี และการทำดี ซึ่งเนื้อความที่ปรากฏใน ส.ค.ส. พระราชทานมีเนื้อหาที่มาจากบทพระราชนิพนธ์และเนื้อหาที่มาจากเหตุการณ์ที่ปรากฏพบเห็นทั่วไปในสังคมของช่วงเวลาที่ทรงปรุง ส.ค.ส. โดยเนื้อหาที่ปรากฏใน ทรงเน้นในเรื่องคุณธรรมมากที่สุด (พิมพ์ธาดา วัจนวงศ์ปัญญา. 2549) การส่งความสุขจึงไม่ใช่เพียงความปรารถนาดี แต่ยังเป็นคติ คำสอน จากศาลของพระราชามีต่อประชาชนชาวไทย

ทั้งนี้ด้วยวิถีชีวิตของผู้คนที่เปลี่ยน การคมนาคมทำให้ผู้ทั่วทุกมุมโลกไปมาหาสู่กันง่ายยิ่งขึ้น แต่โอกาสการในการพบปะกันกลับมีน้อยลง แต่ปัจจัยเทคโนโลยีการสื่อสารเข้ามามีบทบาทสำคัญและช่วยเติมเต็มช่องว่างดังกล่าวทำให้วิถีชีวิตผู้คนที่เปลี่ยนไปจากอดีต เทคโนโลยีทำให้คนมีปฏิสัมพันธ์กันมากขึ้น การอวยพรวันเกิดจึงมีรูปแบบและวิธีการอวยพรวันเกิดเปลี่ยนไปจากอดีต ผู้คนสนใจและใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการสื่อสาร รวมถึงการอวยพรด้วยก็เช่นกัน Sroikudrua (2017) กล่าวถึงการอวยพรวันเกิดในโปรแกรมเฟซบุ๊กพบการประกอบสร้างความสุขว่าด้วยเรื่อง การสมหวังในสิ่งที่ปรารถนา การร่ำรวยเงินทอง การมีสุขภาพกายที่แข็งแรง และการมีสุขภาพใจที่ไร้ความทุกข์ความกังวล การมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ การมีความโชคดีพบเจอแต่สิ่งที่ดี การประสบความสำเร็จทางหน้าที่การงาน การมีความรักที่สมหวังและพบคู่ชีวิตที่ดี และ การมีหน้าตาหรือบุคลิกภาพที่ดี เมื่อเทคโนโลยีโดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวัน ทำให้พฤติกรรมของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยที่เปลี่ยนไป เช่น การโทรศัพท์ผ่านไลน์แทนการโทรศัพท์บ้านซึ่งมีค่าใช้จ่ายน้อยกว่าอดีตเป็นอย่างมากทำให้ผู้คนในสังคมมีโอกาสติดต่อสื่อสารกับผู้คนที่อยู่ไกลออกไปมากขึ้น การสนทนาผ่านโปรแกรม อาทิ เฟซบุ๊ก ไลน์ อินตราแกรม เป็นต้น ทำให้ผู้คนสื่อสารด้วยการพูดหรือการสื่อสารแบบตัวต่อตัว (Face to Face) น้อยลง เป็นต้น วิธีปฏิบัติ (Discourse Practice) ของผู้คนที่เปลี่ยนภาษาที่ใช้ในการสื่อสารก็เปลี่ยนด้วยเช่นกัน

งานวิจัยที่ผ่านมาจึงสะท้อนให้เห็นการลำดับและการให้ความสำคัญกับการอวยพรวันเกิด ในขณะที่การอวยพรในงานแต่งงานหรืองานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสกลับยังไม่มีผู้ศึกษา มีเพียงงานของ Dunn, C.D. (2006) ที่ศึกษาการกล่าวคำอวยพรคู่บ่าวสาวในญี่ปุ่นตามแนวทางมานุษยวิทยาภาษาศาสตร์ โดยพูดถึง

รูปแบบการใช้คำพูด (กล่าวอ้าง) ของบุคคลอื่น หรือ ประจักษ์อื่นเพื่อแนะนำคู่บ่าวสาวและสร้างอำนาจ น้ำหนัก และความน่าเชื่อถือของสาร ดังนั้นการศึกษาการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสจึงเป็นการสร้าง พื้นที่ทางวิชาการอันนำไปสู่ความเข้าใจการใช้ภาษาในบริบทที่เปลี่ยนไป

4 การแต่งงานไทยในยุคสมัยทุนนิยม

ประเพณีแต่งงานของไทย ถึงแม้จะได้รับอารยธรรมมาจากอินเดีย และจีนเป็นส่วนใหญ่ก็คงได้รับแต่ พิธีกรรมบางส่วนเท่านั้น สำหรับความนิยมแตกต่างไปจากชาวอินเดีย และชาวจีนก็คือ ส่วนใหญ่ไทยนิยมแต่งงาน แบบวิวาห์ คือให้ฝ่ายชายไปอยู่ในครอบครัวฝ่ายหญิงมาตั้งแต่ดั้งเดิม ทั้งนี้เพื่อให้วงศ์สกุลของฝ่ายชายได้แพร่ ขยายออกไปประการหนึ่ง อีกประการหนึ่งเพื่อให้ฝ่ายหญิงซึ่งถือว่าเป็นเพศอ่อนแอได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว ของตนโดยไม่ต้องแยกออกจากครอบครัวไปห่างไกล ประเพณีแต่งงานของไทยแบ่งออกเป็นชั้นๆ คือ การทาบทาม การสู่ขอ พิธีหมั้น พิธีแต่งงาน ปรากฏพิสัย แยมเพกา (2514: 7-8)

โดยธันนิการ์ต ชยันตราคม. (2556: 94-95) ได้กล่าวถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของพิธีแต่งงานแบบไทย ผลการศึกษาพบว่าผู้ให้ข้อมูลยังยึดถือการประกอบพิธีตามขั้นตอนที่สำคัญต่างๆ โดยในขั้นตอนต่างๆ นั้นมี รายละเอียดปลีกย่อยที่แตกต่างไปจากพิธีแต่งงานตามประเพณีดั้งเดิม กล่าวคือ การทาบทาม แต่เดิมนั้น เมื่อเฒ่า แก่มาทาบทามสู่ของฝ่ายหญิงอาจของพิจารณาหรือขอตรวจดวงชะตาของทั้งสองฝ่ายก่อนจึงจะแจ้งให้เฒ่าแก่ ทราบในภายหลังว่าจะยกลูกสาวให้หรือไม่ แต่ในปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่ครอบครัวของทั้งฝ่ายเจ้าสาวและเจ้าบ่าว จะรู้จักกันดีหรือรู้จักกันพอควรแล้ว พ่อแม่ในสมัยปัจจุบันมีแนวโน้มให้ลูกของตนเลือกคู่ครองมากกว่าเลือกให้แบบ ในสมัยก่อน จึงไม่ค่อยจำเป็นต้องให้คำตอบเฒ่าแก่ในภายหลัง ผู้ให้ข้อมูลล้วนมีเฒ่าแก่ไปทาบทามสู่ขอตามพิธี

นอกจากนี้พิธีหมั้นตามประเพณีไทยนั้นประกอบด้วยหลายขั้นตอนด้วยกัน ขั้นตอนที่สำคัญมากอย่างหนึ่ง คือ พิธีแห่ขันหมาก ปัจจุบันพิธีแห่ขันหมากยังเป็นที่ยึดถือ โดยพ่อแม่หรือญาติผู้ใหญ่เป็นผู้จัดการดูแลการจัดเตรียม พานขันหมากเอกและขันหมากโทให้ โดยมีลักษณะคล้ายคลึงกัน การแห่ขันหมากนั้น คู่บ่าวสาวยังนิยมปฏิบัติ แต่ บางคู่ที่จัดพิธีเล็กๆ มีแค่คนในครอบครัวและเพื่อนสนิทก็ไม่ได้ให้ร้องเมื่อเดินขบวน เพียงนำขบวนขันหมากเดินเข้า บ้านเจ้าสาวเลย นอกจากนี้มีการจัดพิธีที่โรงแรมแทนที่จะจัดที่บ้านเจ้าสาว เพื่อความสะดวกในด้านสถานที่และมี เจ้าหน้าที่โรงแรมคอยช่วยให้บริการ เนื่องจากพิธีหมั้นแล้วนิยมจัดเลี้ยงแขกผู้มาร่วมงาน พิธีเลี้ยงฉลอง โดย ส่วนมากนิยมจัดเลี้ยงอาหารเย็นตามโรงแรมหรือสโมสรต่างๆ ทั้งนี้เพื่อความสวยงามและความสะดวกของผู้จัดงาน และผู้มาร่วมงาน

อารีวรรณ หัสติน (2558:60-68) กล่าวว่า ประเพณีการแต่งงานถึงแม้จะมีความเกี่ยวข้องกับพิธีกรรมความ ศักดิ์สิทธิ์ ความเป็นสิริมงคล แต่ปัจจุบันคนก็ให้ความสนใจต่อการสร้างงานแต่งงานของตนให้โดดเด่น และ ประทับใจผู้ร่วมงานในรูปแบบที่ไม่เหมือนใคร การแต่งงานโดยเฉพาะงานเลี้ยงฉลองจึงเป็นการสร้างสรรค์งาน แต่งานของคนให้มีเอกลักษณ์ในฐานะประเพณีในชีวิตที่ไม่สามารถมีบ่อยครั้ง ซึ่งในกระบวนการสร้างสรรค์งาน อาจเกี่ยวข้องกับคนหลายกลุ่มมากขึ้น เมื่อเทียบกับในอดีตที่ประเพณีการแต่งงานจะเกี่ยวข้องกับคนในครอบครัวและ ในชุมชนเท่านั้น แต่ปัจจุบันบทบาทของบริษัทจัดงาน (Organizer) ที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดงานแต่งงาน เพื่อตอบสนองความต้องการของเจ้าของงาน แต่เดิมพิธีแต่งงานของทุกสังคมจะจัดที่บ้านหรือชุมชนเป็นหลัก แต่ ปัจจุบัน การประกอบพิธีแต่งงานเริ่มมีการเคลื่อนย้ายพื้นที่จากบ้านไปยังพื้นที่ภายนอกมากขึ้น

สอดคล้องกับนิษฐา จิตชินะกุล (2552) กล่าวว่าปัจจุบันคู่สมรสโดยส่วนใหญ่มีแนวคิดในการจัดพิธีแต่งงาน เพื่อต้องการความเป็นสิริมงคลในชีวิตคู่ โดยคู่สมรสที่จัดพิธีแต่งงานเองจะเน้นที่ความเรียบง่ายและความประหยัด มีการลดขั้นตอนบางอย่างที่เคยกระทำในอดีต การใช้บริการจากผู้ประกอบการทางธุรกิจเพราะต้องการความสะดวกสบายในการจัดเตรียมงานและต้องการลดความวิตกกังวลในขั้นตอนพิธีกรรมต่างๆ ผู้ประกอบการทางธุรกิจจะมีขั้นตอนและพิธีแต่งงานอย่างถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณีแบบโบราณ และปัจจุบันนิยมจัดงานนอกสถานที่ เช่น โรงแรม สมาคม หรือสโมสรเพราะได้รับความสะดวกต่อการจัดเตรียมงานและการเดินทางของผู้ร่วมงาน โดยมีค่าใช้จ่ายในงานเลี้ยงฉลองมากกว่าค่าใช้จ่ายในงานพิธีกรรม

การแต่งงานจึงกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมจากขนบธรรมเนียมไปสู่ธุรกิจเชิงพาณิชย์ การแต่งงานจึงมีจุดประสงค์ เพื่อแสดงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของคู่บ่าวสาวและครอบครัวของทั้ง 2 ฝ่ายอีกด้วย การบริโภคเชิงสัญญะนี้เองได้ทำให้การจัดงานแต่งงานมีมูลค่าแลกเปลี่ยนสูงมาก ทั้งนี้ สัญญะของการจัดงานแต่งงานดังกล่าวถูกส่งผ่านรูปภาพหรือวิดีโอ ซึ่งคู่แต่งงานสามารถอัปโหลดผ่านทางสื่อสังคมต่างๆ เพื่อเป็นการแสดงการบริโภคเชิงโอ้อวด สื่อสังคมเป็นสื่อทางสังคมที่ทุกคนสามารถเผยแพร่และเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้อย่างง่ายดาย สื่อสังคมจึงนับเป็นช่องทางหลักที่สำคัญในการแสดงสถานภาพทางสังคมอีกรูปแบบหนึ่งในปัจจุบัน (พชรดา เลิศบางพลัด. 2558)

ประเพณีแต่งงานในสังคมไทยปัจจุบัน ที่ลดขั้นตอนและให้ความสำคัญกับงานเลี้ยงฉลอง โดยมีธุรกิจการจัดเลี้ยงเข้ามาบทบาทในการจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกและลดความยุ่งยากของขั้นตอนที่ยังคงเหลือ พิธีปฏิบัติแบบไทยผสมผสานกับแบบตะวันตก คู่บ่าวสาวและผู้ที่เกี่ยวข้องจึงใช้การแต่งงานเป็นเครื่องมือของการสื่อถึงรสนิยม อำนาจ สถานะ การศึกษารูปแบบและองค์ประกอบนี้จะช่วยให้เข้าใจวัฒนธรรมของมนุษย์ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสบริโภคนิยมมากขึ้น

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์แห่งการสื่อสาร มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา 2 วัตถุประสงค์ ได้แก่ เพื่อศึกษากลวิธีทางภาษาการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลและเพื่อศึกษารูปแบบ และองค์ประกอบการสื่อสารการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งผลการวิจัยมีดังต่อไปนี้

กลวิธีทางภาษาการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคล

การอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณนาแห่งการสื่อสาร พบกลวิธีทางภาษาในการอวยพร 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์ การใช้การกล่าวอ้าง การใช้มูลบท การใช้อุปลักษณ์ และ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การใช้คำศัพท์

ผลการวิจัยพบกลวิธีการใช้คำศัพท์ 5 ลักษณะได้แก่ 1) การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว 2) การใช้คำว่า “ต้อง” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อการให้คำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ 3) การใช้คำว่า “เชื่อว่า” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อสื่อถึงการมีชีวิตคู่ที่ดี 4) การใช้กลุ่มคำเพื่ออวยพร 5) การใช้กลุ่มคำที่สื่อความถึงเกียรติยศของผู้อวยพร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การใช้คำศัพท์เพื่อแสดงคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว

การใช้กลุ่มคำศัพท์ที่มีความหมายด้านบวกเพื่อสื่อถึงรูปสมบัติ และคุณสมบัติของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว เช่น *พอเพียง คนดี ร่าเริง รับผิดชอบ ริเริ่ม มั่นคง แข็งแรง* การใช้กลุ่มคำดังกล่าวเพื่อสื่อถึงคุณสมบัติของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวอันพึงประสงค์อันนำไปสู่ การมีชีวิตคู่ที่มี *ความรัก ดี อบอุ่น มั่นคง ความสุข ความสำเร็จ เป็นต้น*

ตัวอย่าง 1

งานที่ทำอยู่ของทั้งสองก็มี*ความมั่นคง แข็งแรง* และเจ้าบ่าวเจ้าสาวก็รู้จักกันนานพอสมควร ได้เรียนรู้ใจซึ่งกันและกัน จนเกิดความเข้าใจและก็มีวันนี้คือวันที่เราและน้องโบนั่มมีพิธีมงคลสมรสขึ้น

(ตัวบท2)

ตัวอย่าง 2

เอฟเป็นคนที่มีร่าเริงมาก ไม่เคยโกรธเคืองใครเลย เอฟมีแต่รอยยิ้มและเสียงหัวเราะอยู่ตลอด เพื่อนๆ จึงรักเอฟมาก (ตัวบท 1)

จากตัวอย่างที่ 1 และ 2 ข้างต้น พบการใช้คำ *ความมั่นคง* *แข็งแรง* ขยายหน้าที่การทำงานของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว เพื่อสื่อความถึงความพร้อมของทั้งคู่ในการใช้ชีวิตคู่ ในขณะที่ กลุ่มคำ *ร่าเริง* *รอยยิ้ม* *เสียงหัวเราะ* *รัก* เพื่อสื่อความถึงลักษณะนิสัยของเจ้าบ่าวอันเป็นคุณสมบัติที่ดีในการดูแลเจ้าสาวและการใช้ชีวิตคู่

2) การใช้คำว่า “ต้อง” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อการให้คำแนะนำการใช้ชีวิตคู่

การใช้คำว่า “ต้อง” ซึ่งเป็นคำกริยาช่วยบอกความแน่ใจหรือบังคับ เนื่องจากผู้ช่วยพรโดยมากเป็นประธานในพิธีและมักเป็นบุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานระดับสูง โดยอาจมีความสัมพันธ์กับญาติฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว การใช้คำว่า “ต้อง” จึงเป็นการให้ข้อคิด คำสอน การแนะนำแนวทางการให้ปฏิบัติเพื่อการดำเนินชีวิต

ตัวอย่างที่ 3

เราต้องมีความผูกพันกัน สิ่งสำคัญกว่าความรักคือความรับผิดชอบต่อกันนี่เป็นเรื่องที่สำคัญมาก (ตัวบท 4)

ตัวอย่างที่ 4

การใช้ชีวิตสมรสสามีภรรยาจะต้องใช้ความอดทน ความหนักแน่น ความไว้เนื้อเชื่อใจกันนะครับ ถึงจะราบรื่นนะครับ (ตัวบท 10)

จากตัวอย่างที่ 3 และ 4 พบการใช้ “ต้อง” การใช้กลวิธีนี้เป็นการบอกความแน่ใจการบังคับเจ้าบ่าวและเจ้าสาวให้มี *ความผูกพัน* *ความรัก* *ความรับผิดชอบ* *ความอดทน* *ความหนักแน่น* ซึ่งเป็นการชี้แนะแนวทางปฏิบัติการใช้ชีวิตคู่ที่ดี อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่าพบการใช้คำว่า “ต้อง” จำนวนมากในตัวบท ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของผู้ช่วยพรในการชี้แนะหรือการบังคับ ซึ่งผู้ช่วยพรมักเป็นบุคคลที่ญาติทั้งสองฝ่ายนับถือ และทำหน้าที่ในการชี้แนะแนวทางในการดำเนินชีวิตคู่แทนตน

3) การใช้คำว่า “เชื่อ” ร่วมกับกลุ่มคำศัพท์เพื่อสื่อถึงการมีชีวิตคู่ที่ดี

การใช้คำว่า “เชื่อมั่น” หรือ “เชื่อว่า” ซึ่งเป็นคำกริยาที่สื่อถึงการคาดคะเนสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นตามประสบการณ์ของผู้ช่วยพรซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่การงานที่หน้าเชื่อถือ การใช้คำว่า “เชื่อ” แล้วตามด้วย

กลุ่มคำ อาทิ *ประสบความสำเร็จ ความรัก ความสุข ราบรื่น เต็มโตอย่างเข้มแข็ง* จึงเป็นการคาดหวังให้เกิดขึ้นกับชีวิตสมรสของเจ้าบ่าวเจ้าสาว

ตัวอย่างที่ 5

ผมเชื่อมั่นเหลือเกินครับว่าทั้งสองท่านนี้จะ*ประสบความสำเร็จ* (ตัวบท 3)

ตัวอย่างที่ 6

ผมเชื่อว่าเจ้าบ่าวเจ้าสาวของเราจะเป็นครอบครัวที่มีแต่*ความรักความสุขตลอดไป* (ตัวบท 4)

จากตัวอย่างที่ 5 และ 6 พบการใช้คำว่า “เชื่อมั่น” และ “เชื่อว่า” เพื่อคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ของผู้พูดให้เชื่อว่า ชีวิตคู่ของเจ้าบ่าวเจ้าสาวจะ *ประสบความสำเร็จ มีแต่ความรักความสุขตลอดไป* การใช้กลวิธีดังกล่าวข้างต้น จึงเป็นกลวิธีในการโน้มน้าวใจผู้ฟังอย่างหนึ่ง เนื่องจากผู้พูดเป็นบุคคลสำคัญได้ให้ความมั่นใจให้แก่คู่บ่าวสาว ญาติของคู่บ่าวสาวและผู้มาร่วมงาน

4) การใช้กลุ่มคำอวยพร

การใช้กลุ่มคำในการอวยพร พบ 2 ลักษณะได้แก่ ก. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังการอ้างอิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ (ร่วมกับกลวิธีการกล่าวอ้าง) ข. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังคำว่าขอให้ การอวยพร มักปรากฏในช่วงท้ายก่อนการดื่มเพื่อเฉลิมฉลอง กลุ่มคำอวยพรที่พบ อาทิ *ความสุข ความรัก ความอบอุ่น เป็นครอบครัว ความสำเร็จ ความเจริญ มีบุตรธิดาน่ารัก ครองรักยืนยาว* เป็นต้น ทั้งนี้จากกลุ่มข้อมูลยังปรากฏว่าบางตัวบทไม่พบการอวยพรอีกด้วย

ก. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังการอ้างอิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ผลการวิจัยพบการอ้างอิงสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่ออวยพรแทนผู้อวยพรเป็นจำนวนมาก และกลุ่มคำที่พบหลังการกล่าวอ้างดังกล่าวสื่อความถึงการมีชีวิตคู่ ให้มีความสุข และมีความรักที่มั่นคงยืนยาว

ตัวอย่างที่ 7

...ให้ทุกท่านได้ตั้งจิตอธิษฐานและระลึกถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในประเทศไทย ขออำนาจคุณพระศรีรัตนตรัยได้โปรดอำนวยการอวยพร บ่าวสาวหลานแอมและคุณหมิงมีแต่*ความสุข* จงมีแต่*ความรุ่งเรือง* เจริญประกอบกิจการงานใดก็ขอให้*ประสบแต่ความสำเร็จ* ขอให้*มีแต่ความรักที่สดชื่น* ขอให้*ยิ่งอยู่ยิ่งรักกัน* คิดหวังสิ่งใดแล้วก็ขอให้*ทั้งคู่สมหวังในสิ่งที่ปรารถนาทุกๆ ประการ* (ตัวบท 5)

ข. การใช้กลุ่มคำอวยพรตามหลังคำว่า “ขอให้”

ผลการวิจัยพบการใช้คำ “ขอให้” ตามกลุ่มคำอวยพรโดยตรง กลุ่มคำที่พบบักร้องถึงความถึง
ความสุข ความสำเร็จ ความสมหวัง ชีวิตคู่ที่ยืนยาว

ตัวอย่างที่ 8

ขอให้น้องนัตและน้องแอมมีความสุขความเจริญ คิดสิ่งใดขอให้สมปรารถนาและสร้างครอบครัวที่
อบอุ่นมั่นคงและยืนนานตลอดไปค่ะ (ตัวบท 9)

นอกจากนี้ยังพบการใช้บทกลอนหลังการใช้คำว่า “ขอให้” รวมด้วย

ตัวอย่างที่ 9

ขอให้ทั้ง คู่ผูกพันมั่นในรัก อุปสรรคอย่ายอมแพ้ร่วมแก้ไข
มีปัญหานอยนิตคิดอภัย ขอจงกล้าวิญญไปด้วยกัน (ตัวบท 1)

ผลการวิจัยพบว่าบางตัวบทไม่ปรากฏการอวยพร แต่การอวยพรยังเป็นหัวใจสำคัญของงานเลี้ยงฉลอง
มงคลสมรส ส่วนมากจึงพบการอวยพรทั้งการกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์และการอวยพรโดยตรงจากประธานในพิธีเพื่อ
ความเป็นมงคลในชีวิตของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว

5) การใช้กลุ่มคำที่สื่อความถึงเกียรติยศ

ผลการวิจัยพบการใช้กลุ่มคำที่สื่อถึงเกียรติยศ การได้รับเกียรติ ในฐานะประธานในพิธีและเป็น
ตัวแทนของผู้ร่วมงานกล่าวอวยพรให้แก่คู่บ่าวสาว กลุ่มคำดังกล่าว อาทิ เป็นเกียรติ ได้รับเกียรติ ยินดี ให้
เกียรติ ทั้งนี้ยังพบการขอบคุณเจ้าบ่าวและเจ้าสาวที่ให้เกียรติผู้อวยพรเป็นตัวแทนของผู้มาร่วมงาน

ตัวอย่างที่ 10

ผมพลโทวีระ นวนศรี รู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านนายกได้ให้เกียรติผมขึ้นกล่าว
อวยพร คู่บ่าวสาวในวันนี้ค่ะ (ตัวบท 10)

การใช้กลุ่มคำดังกล่าว สะท้อนให้เห็นว่าประธานผู้เป็นตัวแทนกล่าวอวยพรเป็นบุคคลสำคัญทั้ง
วัยวุฒิ และคุณวุฒิ ผลการวิจัยพบว่าทุกตัวบทพบการใช้กลุ่มคำที่สื่อถึง “เกียรติ” การใช้กลุ่มคำดังกล่าว
ซ้ำไปมา ยิ่งสื่อให้เห็นว่าผู้ที่ทำหน้าที่อวยพรเป็นบุคคลสำคัญของงานไม่แพ้เจ้าบ่าวและเจ้าสาว ยิ่งได้รับ
เกียรติมากย่อมสื่อให้เห็นว่าเป็นบุคคลที่สำคัญมาก โดยปกติในงานมงคลสมรสอาจมีผู้กล่าวอวยพร
มากกว่าหนึ่งคน การเป็นบุคคลจำนวนน้อยจากบุคคลจำนวนมากเพื่อเป็นตัวแทนผู้ร่วมงานอวยพรจึง
สะท้อนให้เห็นถึงการเป็นบุคคลสำคัญในพื้นที่สาธารณะ

2. การกล่าวอ้าง

ผลการวิจัยพบการกล่าวอ้าง 3 ลักษณะ ได้แก่ ก. การกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ข. การกล่าวอ้างถึง
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อวยพรกับเจ้าบ่าวเจ้าสาว ง. การกล่าวอ้างความคิดความเชื่อที่มีมาก่อน การกล่าวอ้าง

ดังกล่าวเพื่อสื่อความถึง การอวยพรคู่เจ้าบ่าวเจ้าสาว การยืนยันคุณสมบัติของเจ้าบ่าวเจ้าสาว และการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. การกล่าวอ้ออึ้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์

ผลการวิจัยพบการอ้ออึ้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนการอวยพร การอ้ออึ้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นธรรมเนียมปฏิบัติการอวยพรในสังคมไทย โดยปกติแล้วการอวยพรผู้น้อยไม่สามารถอวยพรผู้ใหญ่ได้โดยตรงจึงต้องอ้ออึ้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์เป็นผู้อวยพรแทนตน ในขณะที่ประธานในพิธีเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิที่สูงกว่าเจ้าบ่าวและเจ้าสาว แต่กลับใช้กลวิธีการกล่าวอ้ออึ้งสิ่งศักดิ์สิทธิ์อวยพรแทนสะท้อนให้เห็นว่า การแต่งงานเป็นประเพณีที่มีความสำคัญของชีวิต เป็นเหตุการณ์ที่เป็นจุดเริ่มต้นของการใช้ชีวิตคู่ การใช้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนไทยนับถือเพื่อความเป็นสิริมงคลของชีวิต

ตัวอย่างที่ 11

ในนามของแขกผู้มีเกียรติทั้งหลายขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาล ที่ 9 สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทั้งสองฝ่ายนับถือ ขอให้อำนวยการให้กับคู่บ่าวสาว มีความสุข.....(ตัวบท 8)

ตัวอย่างที่ 12

ขอน้อมนำเอาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย ในสากลโลกที่พวกเราเคารพรัก รวมถึงพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ พระบรมวงศานุวงศ์ ได้โปรดบันดาลประทาน พรให้เจ้าบ่าวที่หล่อเจ้าสาวที่แสนสวยในวันนี้ได้ครองเรือนกันด้วยความรักที่มั่นคงยั่งยืนตลอดไป (ตัวบท 3)

ตัวอย่างที่ 13

ขอให้ท่านทั้งหลายได้ร่วมกันตั้งจิตอธิษฐาน อาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลายที่ท่านได้นับถือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ เจ้าบ่าวเจ้าสาวที่ได้เคารพสักการะของท่าน พระธาตุขามแก่นโปรดดลบันดาลให้ ... (ตัวบท 2)

จากตัวอย่างที่ 11, 12 และ 13 สะท้อนให้เห็นถึง สถาบันพระมหากษัตริย์ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนชาวไทย สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวไทยนับถือ รวมถึงพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทย การกล่าวอ้ออึ้งถึงศูนย์รวมใจและเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยดังกล่าวอวยพรแทนประธานจึงเป็นสิ่งมงคลอย่างยิ่ง

ข. การกล่าวอ้ออึ้งถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้อวยพรกับเจ้าบ่าวเจ้าสาว

การกล่าวอ้างความสัมพันธ์ของผู้ช่วยพรกับเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว เป็นกลวิธีที่พบเป็นจำนวนมาก ความสัมพันธ์ดังกล่าวเป็นความสัมพันธ์ในรูปแบบญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน โดยบุคคลดังกล่าวอาจเป็น เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างานของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ความสัมพันธ์ในรูปแบบเครือญาติ หรือเพื่อนของญาติฝ่ายเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว บุคคลในความสัมพันธ์ดังกล่าวส่วนมากจะมีตำแหน่งหน้าที่ การงานที่ดี เช่น นายกรัฐมนตรี อดีตรัฐมนตรี เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 14

ผมพลโทวีระ นวนศรี รู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ท่านนายกได้ให้เกียรติผมขึ้นกล่าว อวยพร คู่บ่าวสาวในวันนี้นะฮะ ผมกับญาติพ่อเจ้าบ่าวเนี่ยะ ก็เป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมต้น ที่ วัฒนพลประมาณ 2515 หลายปี คิดได้ก็ 43 ปี (ตัวบท 10)

ตัวอย่างที่ 15

น้ดกับน้องแอมก็ได้ทำงานที่...นะคะ มาตั้งแต่จบมหาวิทยาลัย ดิฉันจำได้ว่าน้ดก็จะตัวพองๆ น้ด จะมีเอกลักษณ์เขาจะใส่กางเกงหลวมมากนะคะและใต้เอวตลอด ส่วนน้องแอมก็เป็นน้องที่น่ารักมีอัธยาศัย ดี และในวันนี้ที่บอกได้เลยว่าน้องแอมสวยมาก น้องทั้งสองคนก็เป็นที่รักของเพื่อนๆ ของพี่ๆ แล้วก็มีความสามารถ ถ้าสุดก็เป็นตำแหน่งซีเนียร์ ซูเปอร์ไวเซอร์ น้ดก็ทำงานด้านเพลนนิ่งซัพพลายเชน แอมก็ ทำหน้าที่ควเอควซี (ตัวบท 9)

ตัวอย่างที่ 16

จริงๆแล้ววันนี้ผมก็เป็นเพื่อนของพ่อเจ้าสาวไม่คิดว่าจะมีลูกสาวสวย เรามีลูกสาวลูกผู้หญิง เหมือนกัน น้คน โตไซ่ใหม่จ๊ะ คนโตนะนี่คนที่สาม (ตัวบท 8)

จากตัวอย่างที่ 14 ผู้ช่วยพรเป็นนายทหารซึ่งเป็นเพื่อนกับพ่อเจ้าบ่าว ตัวอย่างที่ 15 ผู้ช่วยพรเป็น หัวหน้างานของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว และ ตัวอย่างที่ 16 ผู้ช่วยพรเป็นนายกรัฐมนตรีนซึ่งเป็นเพื่อนของพ่อ เจ้าสาว จากตัวอย่างจะพบการอ้างความสัมพันธ์ของผู้ช่วยพรกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งในฝ่ายเจ้าบ่าวหรือ เจ้าสาว การกล่าวอ้างมีวัตถุประสงค์เพื่อ สร้างความคุ้นเคยโดยบอกภูมิหลังของตนเพื่อสื่อคุณสมบัติที่ดี ของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว เช่น นิสัยดี การศึกษาดี การงานดี เป็นต้น

ค. การกล่าวอ้างความคิดความเชื่อที่มีมาก่อน

ผลการวิจัยพบว่าการกล่าวอ้างความคิดหรือความเชื่อที่มีมาก่อน เช่น ประสบการณ์ของผู้ช่วยพร การกล่าวอ้างคำสอนของบุคคลสำคัญในชีวิตคู่เจ้าบ่าวเจ้าสาว การกล่าวอ้างคำสอนของพระ การกล่าว

อ้างสถาบันครอบครัว การอ้างดังกล่าวเป็นความคิดหรือความเชื่อที่มีร่วมกันของผู้วยพรและเจ้าบ่าวเจ้าสาว เพื่อชี้แนะแนวทางให้คู่บ่าวสาวนำไปปฏิบัติใช้

ตัวอย่างที่ 17

ในฐานะที่ผมเคยใช้ชีวิตคู่มานาน ๓๐ ปี ก็อยากให้ข้อแนะนำคู่สมรสในวันนี้ ว่าควรจะมีคัมภีร์ในสามอย่างอย่างหนึ่ง อย่าลืมในสิ่งที่ควรจำ อย่างเหตุการณ์วันนี้เอฟต้องจำไปเลย ทุกคนมาร่วมแสดงความยินดีแล้วก็อวยพรให้ทั้งคู่มีความสุข....อย่างที่สอง....(ตัวบท 1)

ตัวอย่างที่ 18

คำสอนต่างๆ ที่อยากจะฝากให้ก็คงจะสู้คำสอนของพ่อแม่และครูบาอาจารย์ที่เราเกิดมาแต่แรกแล้ว พ่อแม่ก็สอนมาแต่เริ่มต้น พอเข้าสู่ระบบการศึกษาครูบาอาจารย์ก็สอนมา เฉพาะฉะนั้น คำสอนทุกสิ่งทุกอย่างจะเกิดขึ้นกับเจ้าบ่าวเจ้าสาวจะมาถึงทั้งหมด และประสบการณ์ทั้งหมดที่เกิดมาที่เห็นมาทั้งหมดไปปรับใช้ (ตัวบท 6)

จากตัวอย่างที่ 17 ผู้วยพรได้กล่าวอ้างประสบการณ์การใช้ชีวิตคู่ของตนเอง และ ตัวอย่างที่ 18 ผู้วยพรได้กล่าวอ้างคำสอนของพ่อแม่ ครูบาอาจารย์ การกล่าวจากตัวอย่างข้างต้นผู้วยพรได้ชี้แนะแนวทางให้เจ้าบ่าวนำไปปรับใช้ในชีวิตคู่ การกล่าวอ้างจึงเป็นกลวิธีในการให้คำแนะนำเจ้าบ่าวและเจ้าสาวให้มีความน่าเชื่อถือ

3. มุลบท

ผลการวิจัยพบการใช้มุลบทเพียงครั้งเดียว กลวิธีดังกล่าวใช้เพื่อสื่อถึงคุณสมบัติของผู้วยพรเป็นบุคคลที่จะต้องมีความดีและวิญญู

ตัวอย่างที่ 19

คือเวลาที่คนจะต้องมากล่าวจะต้องมีคุณสมบัติและวิญญูนี้ขาดหมดเลยครับ และก็ไม่มีประสบการณ์ด้วยในด้านนี้ ก็เคยคิดว่าตอนอรส่งข้อความไปว่าอยากให้ผมขึ้นมาอวยพร เลยตอบไปว่าแน่ใจแล้วหรือ คือไม่มีทุกอย่างประสบการณ์ในการมีชีวิตคู่ ที่จะมาแชร์ มาสอนหรือมาบอกไม่มีเลย แต่ว่าก็เป็นเกียรติ ทุกท่านหลากหลายอาชีพทุกท่านก็อยู่ วันนี้นับ ตื่นเต้นจริงๆ (ตัวบท 7)

จากตัวอย่างข้างต้น ผู้กล่าวอวยพรเป็นดารานักร้องที่มีชื่อเสียงระดับประเทศ แต่ผู้วยพรกล่าวว่าคนมากล่าวอวยพรจะต้องมีทั้งคุณสมบัติและวิญญูซึ่งตนนั้นไม่มี สื่อความได้ว่าประธานหรือผู้วยพรจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุและมากประสบการณ์ทั้งการทำงาน การใช้ชีวิตคู่ เป็นบุคคลสำคัญของงานที่

เจ้าภาพให้เกียรติ แม้ว่าผู้ช่วยพรมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักระดับประเทศ ผู้ช่วยพรมเองรู้สึกเป็นเกียรติ ดังนั้น กลวิธีนี้จึงช่วยเสริมความถึงผู้ช่วยพรมว่าเป็นบุคคลสำคัญเป็นผู้ที่มีเกียรติมากด้วยประสบการณ์ชีวิต

4. อุปลักษณะ

ผลการวิจัยพบการใช้อุปลักษณะจำนวนหนึ่ง แม้ว่ากลุ่มข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยจะไม่มากพอที่จะหา ความหมายต้นทางและปลายทางเพื่อเชื่อมหมโนทัศน์ได้ แต่ถ้อยคำอุปลักษณะที่ปรากฏในการอวยพร สะท้อนและสื่อความถึง การให้ข้อแนะนำในการใช้ชีวิตคู่ การสื่อถึงรูปสมบัติและคุณสมบัติของเจ้าบ่าว และเจ้าสาวที่เป็นเครื่องการันตีความรักที่มั่นคง และการสื่อถึงผู้ช่วยพรมเป็นบุคคลสำคัญ ดังรายละเอียด ต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 20

ผมว่าชีวิตคู่มันน่าจะเหมือนวงดนตรี ไม่มากก็น้อยเหมือนเราตั้งใจที่จะร่วมใช้ชีวิตกับเรา อยากจะทำอัลบั้มดีดีสักอัลบั้ม ผมก็อยากจะอวยพรให้ทั้งคู่มีเพลงเพราะๆออกมา หนึ่งเพลง สองเพลง จนเต็ม อัลบั้มด้วยความเรียบร้อยท้องทำนองของชีวิตใสอารมณ์ให้ใจให้สนุก ผมฝากนิดหนึ่งว่า ในอัลบั้มหนึ่งมัน อาจจะได้มีเพลงที่มีความสุข หรือความสนุกสนานอย่างเดียว บางทีมันมีเพลงเศร้าบ้าง เพลงช้าบ้าง อยากให้ทั้งคู่ร่วมกันร้องทุกๆเพลงด้วยกันอย่างมีความสุข ใช้ชีวิตคู่ให้สนุกครับ (ตัวบท 7)

จากตัวอย่างที่ 20 ข้างต้น ผู้ช่วยพรมเป็นนักร้อง ในขณะที่เจ้าบ่าวและเจ้าสาวรวมถึงผู้มาร่วมงาน ส่วนหนึ่งก็มีความเกี่ยวข้องกับดนตรี ผู้ช่วยพรมเปรียบเทียบความรักและการใช้ชีวิตคู่เหมือนการทำอัลบั้ม เพลง ซึ่งในหนึ่งอัลบั้มมีทั้งเพลงสุข เพลงเศร้า เพลงเร็ว เพลงช้า เพลงดังกล่าวสื่อความถึงการใช้ชีวิตคู่ที่ จะมีทั้งความสุขและความทุกข์ ผู้ช่วยพรมอวยพรโดยเปรียบเทียบให้ทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาวตั้งใจใช้ชีวิตคู่ในทุกช่วงชีวิตอย่างมีความสุข

ตัวอย่างที่ 21

ล่าสุดก็เป็นตำแหน่งซีเนียร์ ซูเปอร์ไวเซอร์ นัดก็ทำงานด้านเพลงนึ่งซัพพลายเชน เอมก็ทำหน้าที่ คิวเอคิวซี ดังนั้นก็เป็นหลักประกันได้ว่า ครอบครัวของน้องทั้งสองจะมีการวางแผนที่ดีนะคะ และ รับประกันได้ว่า ครอบครัวของน้องทั้งสองจะมีความสุขและมีความอบอุ่น ความเจริญ มีคุณภาพชีวิตที่ดี (ตัวบท 9)

จากตัวอย่างที่ 21 ข้างต้น ผู้ช่วยพรมเป็นหัวหน้างานของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว ได้กล่าวถึงการเลื่อน ตำแหน่งของเจ้าบ่าว และตำแหน่งการงานของเจ้าสาว ผู้ช่วยพรมกล่าวว่าหน้าที่การงานจะช่วยให้การ วางแผนชีวิตครอบครัว และจะเป็นเครื่องรับประกันให้มีครอบครัวจะมีความสุข อบอุ่น และคุณภาพชีวิตที่ดี

ดี การใช้คำว่า *หลักประกัน* และ *รับประกัน* สื่อความถึงสินค้าหรือหลักทรัพย์ซึ่งในที่นี้หมายถึงหน้าที่การงานที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว

ตัวอย่างที่ 22

วันนี้คับ ตื่นเต้นจริงๆ ให้ผมวิ่งจากเบตงอีกที่ยังง่ายกว่า (ตัวบท 7)

จากตัวอย่างที่ 22 ผู้วยพรเป็นนักร้องที่มีชื่อเสียง และได้วิ่งจากเบตงสู่เหนือสุดของประเทศเพื่อระดมเงินทุนบริจาคให้กับโรงพยาบาล ผู้วยพรกล่าวเปรียบเปรยว่าการพุดวยพรครั้งนี้เป็นเรื่องที่ยากมากให้วิ่งจากเบตงไปเหนือสุดอีกครั้งยังง่ายกว่า ข้อความดังกล่าวสื่อให้เห็นว่า การพุดวยพรเป็นการพุดในที่ชุมชนที่มีลักษณะพิเศษ ผู้พุดต้องมีทักษะในการพุดและยังต้องมีประสบการณ์ คุณวุฒิ วิทยุฒิที่มากกว่าจึงจะสามารถทำหน้าที่อวยพรได้

5. คำถามเชิงวาทศิลป์

ผลการวิจัยพบการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์เพียงครั้งเดียว กลวิธีดังกล่าวใช้เพื่อสื่อถึงคุณสมบัติ และรูปสมบัติของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว

ตัวอย่างที่ 23

เจ้าบ่าวเจ้าสาวถ้าไม่บอกว่าทำงานอยู่ที่เมืองไทย นึกว่าเป็นพระเอกนางเอกจากเกาหลี ซีรี่ย์ถ่ายทำได้เยี่ยมมาก *เจ้าบ่าวและเจ้าสาวสวยและหล่อจริงไหมครับ* (ตัวบท 3)

จากตัวอย่างข้างต้นพบว่า ผู้วยพรได้ใช้คำถามผู้ฟังว่าเจ้าสาวและเจ้าบ่าวสวยและหล่อจริงไหม คำถามดังกล่าวผู้ถามไม่ได้ต้องการคำตอบ เพียงแต่ชี้ให้เห็นว่าวันนี้เจ้าบ่าวหล่อและเจ้าสาวสวย นอกจากคุณสมบัติแล้วรูปสมบัติสำคัญเช่นกัน งานเลี้ยงฉลองมงคลสารสเป็นวันสำคัญวันหนึ่งของชีวิต การแต่งกายและการดูแลตนเองเพื่อให้ตนมีความทรงจำที่ดีในวันสำคัญวันนี้

สรุป

ผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์ การใช้กรกรกล่าวอ้าง การใช้มูลบท การใช้อุปลักษณ์ และ การใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ กลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีหน้าที่สื่อความ 4 ชุดความหมาย จากมากไปน้อยดังต่อไปนี้ 1) คุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตคู่ที่ดี 2) การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตของผู้วยพร 3) ผู้วยพรเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนอวยพรคู่บ่าวสาว 4) การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ โดยมีชีวิตคู่ที่ดี มีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน

ตาราง กลวิธีทางภาษากับแนวคิดที่สะท้อนในสังคมไทย

กลวิธีทางภาษา/ ชุดความคิด	(1) คุณสมบัติและรูปลักษณ์ที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตคู่ที่ดี	(2) การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ของผู้ช่วยพร	(3) ผู้ช่วยพรเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนอวยพรคู่บ่าวสาว	(4) การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ โดยมีชีวิตคู่ที่ดีมีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน
การใช้คำศัพท์	✓	✓	✓	✓
การกล่าวอ้าง	✓	✓		
มูลบท			✓	
อุปลักษณ์	✓	✓		
คำถามเชิงวาทศิลป์	✓			

จากตารางข้างต้นจะพบว่า กลวิธีการใช้คำศัพท์มีหน้าที่สะท้อนแนวคิดทั้ง 4 แนวคิด ในขณะที่การกล่าวอ้างและอุปลักษณ์มีหน้าที่สะท้อน 2 แนวคิดที่เหมือนกันคือ แนวคิดที่ 1 คุณสมบัติและรูปลักษณ์ที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตคู่ที่ดี และ แนวคิดที่ 2 การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ของผู้ช่วยพร ในขณะที่กลวิธีมูลบทและคำถามเชิงวาทศิลป์นั้น มีหน้าที่สื่อความถึงผู้ช่วยพรเป็นบุคคลสำคัญ และคุณสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตคู่ที่ดี ตามลำดับ

เป็นที่น่าสังเกตว่า การอวยพรที่สื่อชุดความคิดที่ 1 คือ คุณสมบัติและรูปลักษณ์ที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตคู่ที่ดี ผ่านกลวิธีทางภาษาถึง 4 กลวิธี เป็นชุดความคิดหลักในการอวยพร สะท้อนให้เห็นว่า การกล่าวถึงคุณสมบัติและรูปลักษณ์ที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส เป็นเนื้อความหลักที่ผู้ช่วยพรใช้สื่อสารเพื่อเป็นการยกย่องและให้เกียรติคู่บ่าวสาว ในขณะที่ชุดความคิดที่ 2 คือ การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ เป็นชุดความคิดรองที่สำคัญโดยสื่อผ่านกลวิธีทางภาษาถึง 3 กลวิธี ในขณะที่ชุดความคิดที่ 3 คือ ผู้ช่วยพรหรือประธานในพิธีซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้อวยพรโดยสื่อผ่านกลวิธีทางภาษา 2 กลวิธีนั้นช่วยย้ำว่าประธานมีหน้าที่ในการให้ข้อคิดและคำแนะนำคู่บ่าวสาวเพื่อนำไปปฏิบัติในชีวิต ในขณะที่ชุดความคิดที่ 4 การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ คือการมีชีวิตคู่ที่ดี มีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน เป็นชุดความคิดที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาเพียงหนึ่งกลวิธี ซึ่งเป็นแนวคิดที่สื่อความน้อยที่สุดในการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส ดังนั้นกลวิธีทางภาษาจึงสะท้อนให้เห็นว่า การอวยพร

ในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสมุ่งเน้นการให้คำแนะนำหรือข้อชี้แนะการใช้ชีวิตคู่ มากกว่าการอวยพรให้คู่บ่าวสาวมีชีวิตคู่ที่ดีประสบความสำเร็จโดยตรง

ทั้งนี้ผลการวิจัยพบว่าประธานมักกล่าวอ้างความสัมพันธ์ระหว่างตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ เช่น เพื่อนของพ่อแม่ของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ทั้งนี้การกล่าวอ้างดังกล่าวมีหน้าที่ยืนยันคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเพื่อสนับสนุนและคาดหวังการมีชีวิตคู่ที่ดี ทั้งนี้โดยมากประธานมักเป็นบุคคลสำคัญมีหน้าที่การงานที่ดีซึ่งถือเป็นเกียรติของเจ้าภาพผู้จัดงาน เป็นที่น่าสนใจอีกว่าผู้อวยพรมักเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิ มีหน้าที่การงานที่ดีโดยพิจารณาจากการแนะนำตัวและบริบทของข้อความที่สื่อความได้ว่าผู้พูดเป็นใคร คุณสมบัติของผู้อวยพรจึงเป็นเกียรติและเป็นตัวแทนของผู้ร่วมงาน

รูปแบบและองค์ประกอบการสื่อสารการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส

การอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารงานวิจัยนี้สถานการณ์การสื่อสาร (speech communication) คืองานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส โดยงานวิจัยนี้เลือกการอวยพร ซึ่งเป็นเหตุการณ์การสื่อสาร (speech events) หนึ่งที่มีความสำคัญและมีลักษณะภาษาและมีปริเฉทที่มีลักษณะเฉพาะ งานวิจัยนี้นำกรอบ SPEAKING ของ Hymes (1972) วิเคราะห์เหตุการณ์การสื่อสารการอวยพร ผลการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. S = Setting/ Scene (setting including the time and place)

สถานที่และเวลาของการจัดงาน หากพิจารณาสถานการณ์การสื่อสารในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส ประกอบด้วยสถานการณ์การสื่อสารหลายสถานการณ์ ได้แก่ 1) การต้อนรับแขกที่มางานพร้อมถ่ายรูปรูปด้านหน้างาน ณ ฉากที่กำหนด (backdrop) 2) เริ่มพิธีการโดยพิธีกรกล่าวทักทายแขกพร้อมเชิญชวนทุกคนร่วมชมวีดีโอ (Presentation) 3) เจ้าบ่าวและเจ้าสาวเดินขึ้นเวที 4) พิธีกรเชิญประธานขึ้นเวทีคล้องมาลัยพร้อมกล่าวอวยพร 5) พิธีกรสัมภาษณ์เจ้าบ่าวเจ้าสาว และเจ้าบ่าวเจ้าสาวกล่าวขอบคุณแขก 6) ตัดเค้ก และมอบเค้กให้พ่อแม่และประธาน 7) เจ้าบ่าวเจ้าสาวขึ้นเวทีอีกครั้งโยนดอกไม้ (ช่อโบเก้) ผู้ที่รับช่อโบเก้ขึ้นเวทีพร้อมกล่าวอะไรเล็กน้อย 8) ถ่ายรูปตามโต๊ะปัจจุบันไม่นิยม แต่จะส่งแขกด้านหน้าห้องประชุม ณ ฉากที่กำหนด (backdrop) จะเห็นได้ว่างานฉลองมงคลสมรสมีสถานการณ์การสื่อสารที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติและอาจมีการเพิ่มหรือลดสถานการณ์การสื่อสารบางอย่างได้ตามความเหมาะสม

หากพิจารณาสถานที่ในการจัดงานโดยส่วนมากจะจัดงานในห้องประชุมของโรงแรมหรือสโมสร เนื่องจากห้องประชุมดังกล่าวมีพื้นที่กว้างขวาง สถานที่มักเป็นที่รู้จักของผู้ร่วมงาน เดินทางสะดวกและมีสถานที่จอดรถที่สะดวกสบาย ทั้งนี้เจ้าภาพมักจัดงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสจัดที่โรงแรมเนื่องจากโรงแรมมีฝ่ายจัดเลี้ยงที่อำนวยความสะดวกทั้งเรื่องอาหารและการตกแต่งตามความต้องการของเจ้าภาพ

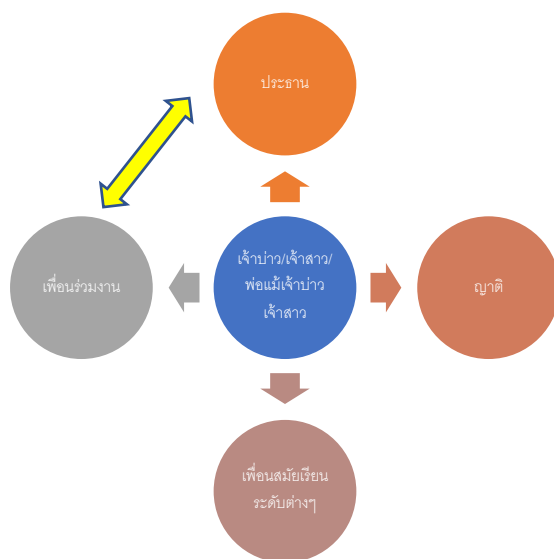
สถานที่ในการจัดงานจะตกแต่งอย่างสวยงามตามจุดต่างๆ เช่น จุดลงทะเบียน จุดถ่ายรูป(backdrop) ด้านหน้าในช่วงต้อนรับแขกและการส่งแขก ชุ่มดอกไม้ด้านหน้าหรือตามจุดต่างๆ โต๊ะอาหารที่ติดป้ายแขกผู้มาร่วมงานกลุ่มต่างๆ โดยเฉพาะบริเวณด้านหน้าเวทีที่ยกพื้นสูงเพื่อให้ผู้ร่วมงานเห็นเจ้าบ่าวเจ้าสาวได้อย่างชัดเจน โดยอาจพบจอฉายภาพด้านใดด้านหนึ่งของเวที หรือส่วนใดส่วนหนึ่งของห้องเพื่อให้ทุกคนได้รับชมภาพวิดีโอ เปิดตัวเจ้าบ่าวและเจ้าสาวและทุกขั้นตอนของพิธีการ

ตามทีกล่าวไปข้างต้นเวทีมักยกพื้นสูง และมีทางเดินขึ้นตรงกลางเวที บนถูกประดับด้วยดอกไม้ และเค้ก มุมซ้ายของเวที ส่วนฉากหลังเวทีจะประดับด้วยพื้นสีต่างๆ ประดับรวมกับผ้าหลากสี จากผลการวิจัยพบว่าฉากหลังเวทีจะปรากฏชื่อของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเป็นภาษาอังกฤษทั้งหมด โดยมีทั้งชื่อเต็มหรืออักษรย่อ ทั้งนี้บางงานอาจมีเครื่องดนตรีมูมิโดมหนึ่งของเวที

เวลาในการจัดงานส่วนมากจะเป็นเวลา 17.00-20.20 น. เนื่องจากการแต่งงานลดขั้นตอนลงเหลืองานพิธีการในช่วงเช้าและจัดงานเลี้ยงในช่วงหัวค่ำ การจัดเวลาในช่วงค่ำยังสอดคล้องกับการรับประทานอาหาร เนื่องจากวัฒนธรรมเดิมของไทยจัดเลี้ยงอาหารต้อนรับแขกเพื่อร่วมเฉลิมฉลอง ดังนั้นจะเห็นว่าในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส ส่วนมากจะเลี้ยงอาหารแบบโต๊ะจีน ทั้งนี้หากแจกรายละเอียดของเวลาแขกจะมาร่วมงานประมาณ 17.00 น. ดังนั้นเจ้าบ่าวและเจ้าสาวจะลงมาต้อนรับและถ่ายรูปบริเวณหน้างาน เมื่อแขกมาจำนวนหนึ่งจะเริ่มบริการอาหารจานแรกเวลา 18.15-18.30 น. เพื่อรอแขกท่านอื่นๆมาจำนวนหนึ่ง เวลา 19.30-19.45 เป็นช่วงเวลาที่พิธีกรทักทายและแนะนำตัวพร้อมเชิญทุกคนชมวิดีโอแนะนำเจ้าบ่าวและเจ้าสาว หลังจากนั้นพิธีกรจะเชิญประธานคล้องมาลัยและกล่าวอวยพร ดังนั้นเวลาการอวยพรของประธานโดยประมาณจะหลังการรับชมวิดีโอ

2. P = Participant (identity including personal characteristics such as age and sex, social status, relationship with each other Farah. 1998:126)

ผู้ร่วมสื่อสารในที่นี้หมายถึงผู้ที่มาร่วมงานที่ต้องพิจารณาถึงอัตลักษณ์และลักษณะของแต่ละบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานะทางสังคม ความสัมพันธ์ของผู้สื่อสาร หากพิจารณาผู้ร่วมสื่อสารแยกได้ 3 กลุ่มใหญ่คือ 1) ฝ่ายเจ้าบ่าว 2) ฝ่ายเจ้าสาว 3) พ่อและแม่ของเจ้าบ่าวเจ้าสาว ผู้มาร่วมงานจึงประกอบไปด้วยกลุ่มคนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ญาติ ประธาน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนสมัยเรียนระดับต่างๆ

แผนภาพที่ 2.1

กลุ่มคนและความสัมพันธ์ดังกล่าวจะสัมพันธ์กับการจัดการเรื่อง จำนวนโต๊ะที่นั่ง จำนวนอาหาร ขนาดห้อง ค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะโต๊ะที่นั่งจะถูกจัดให้เป็นกลุ่มไม่กระจายโดยมีป้ายกลุ่มคนต่างๆ ให้นักประจำที่ ทั้งนี้กลุ่มคนสำคัญจะติดช่อดอกไม้ที่หน้าอก ได้แก่ พ่อแม่เจ้าบ่าวและเจ้าสาว ประธาน หรือแขกผู้ใหญ่ทุกท่าน เพื่อให้ทีมผู้จัดงานเป็นบุคคลสำคัญ ในการกล่าวอวยพร รับเค้ก

ในการอวยพรประธานถือเป็นบุคคลสำคัญที่ต้องขึ้นคล้อยมาลัยแก่คู่บ่าวสาวพร้อมทั้งการอวยพร โดยมากประธานจะเป็นเพื่อน ญาติ หรือผู้ใหญ่ที่นับถือของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว หรือหัวหน้างาน/เพื่อนร่วมงาน เช่น นายทหารที่เป็นเพื่อนพ่อเจ้าบ่าว นายกรัฐมนตรีเป็นเพื่อนกับพ่อฝ่ายเจ้าสาว หัวหน้างานฝ่ายเจ้าบ่าวเจ้าสาว

ทั้งนี้การแขกที่มาร่วมงานจะแต่งกายตามรูปแบบงานที่เจ้าภาพกำหนด เช่น ใส่เสื้อผ้าในโทนสีเดียวกัน การใส่หมวก เป็นต้น ทั้งนี้นอกจากความงดงามของภาพรวมงานแล้วยังเป็นสัญลักษณ์ที่สื่อถึงความรัก ความเป็นหนึ่งเดียวกันของผู้มาร่วมงานที่มีต่อเจ้าภาพอีกด้วย

3. E =Ends คือ จุดมุ่งหมาย หรือเป้าหมายของผู้ร่วมเหตุการณ์ทั้งของผู้พูดเองและผู้มาร่วมงาน

จุดมุ่งหมายในที่นี้พบว่าความมุ่งหมายตามสถานการณ์การสื่อสาร และจุดมุ่งหมายของเหตุการณ์การสื่อสาร กล่าวคือในสถานการณ์การสื่อสารงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสและ เหตุการณ์การสื่อสารคือการอวยพร จุดมุ่งหมายจะมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้สื่อสารและผู้ร่วมเหตุการณ์

สถานการณ์การสื่อสาร (speech communication)		
งานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส		
เจ้าภาพ	จุดมุ่งหมาย →	พื้นที่ในการประกาศให้สังขมรับรู้ทั้งสองจะเป็นสามีภรรยา
แขกร่วมงาน		ร่วมแสดงความยินดีและเป็นสักขีพยาน

เหตุการณ์การสื่อสาร (speech events)		
การอวยพร		
ประธาน	จุดมุ่งหมาย →	อวยพร แสดงความยินดี
เจ้าบ่าวเจ้าสาว		รับพรเพื่อเป็นสิริมงคลในชีวิตสมรส
แขกร่วมงาน		ร่วมแสดงความยินดีและเป็นสักขีพยาน

แผนภาพที่ 2.2

ในสถานการณ์การสื่อสารงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส เจ้าภาพมีจุดมุ่งหมายเพื่อใช้เป็นพื้นที่ในการประกาศให้สังขมรับรู้ทั้งสองจะเป็นสามีภรรยา ในขณะนั้นแขกร่วมงานซึ่งประกอบด้วย ญาติ เพื่อนร่วมเรียน เพื่อนร่วมงาน ของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวและพ่อแม่ของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว ต่างมีจุดมุ่งหมายเพื่อร่วมแสดงความยินดีและเป็นสักขีพยานในการประกาศการใช้ชีวิตคู่ของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว

ในขณะเหตุการณ์การสื่อสาร การอวยพรซึ่งเป็นหนึ่งในหลายเหตุการณ์สำคัญของสถานการณ์งานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส ประธานซึ่งเป็นบุคคลสำคัญที่มีทั้งวิญญูและคุณวุฒิมีจุดมุ่งหมายคือเป็นตัวแทนของผู้ร่วมงานทั้งหมดกล่าวอวยพร แสดงความยินดี และให้คำแนะนำการใช้ชีวิตคู่แก่เจ้าบ่าวและเจ้าสาว ส่วนเจ้าบ่าวและเจ้าสาวมีจุดมุ่งหมายเพื่อน้อยรับพรนั้นไปปฏิบัติใช้และเป็นสิริมงคลแก่ชีวิตสมรส ในขณะนั้นแขกร่วมงานก็ร่วมฟังเพื่อเป็นสักขีพยานและร่วมแสดงความยินดี

4. A = Act sequence คือการเรียงลำดับวัจนกรรมหรือการใช้ถ้อยคำ

วัจนกรรมหรือการใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะที่แตกต่างกันไป วัจนกรรมนี้จะมีความสัมพันธ์กับกำหนดการและวัตถุประสงค์ของการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่าการลำดับวัจนกรรมหรือการใช้ถ้อยคำของประธานในการอวยพรประกอบไปด้วย 6 วัจนกรรมหลัก ซึ่งทั้งนี้บางตัวบทยอาจพบทั้ง 6 วัจนกรรมนี้และบางตัวบทยอาจไม่พบวัจนกรรมใดวัจนกรรมหนึ่ง วัจนกรรมทั้ง 6 ประกอบด้วย วัจนกรรมการทักทายหรือปฏิสันถาร (อาจพบการแนะนำตัวร่วมด้วย) วัจนกรรมแสดงความยินดี การบอกความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ วัจนกรรมการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ วัจนกรรมการอวยพร และวัจนกรรมขอรับรองให้แขกทุกคนร่วมดื่ม

เหตุการณ์การสื่อสาร (speech events)	
การอวยพร	
วาทกรรมที่ปรากฏ	
การปฏิสนธการ (อาจพบการแนะนำตัวร่วม)	↓
การแสดงความยินดี	↓
การบอกความสัมพันธ์ของตนกับเจ้าภาพ	↓
การให้คำแนะนำ	↓
การอวยพร	↓
การเชิญให้ทุกคนร่วมดื่ม	↓

แผนภาพที่ 2.3

การปฏิสนธการ ประธานในพิธีจะกล่าวปฏิสนธการในรูปแบบที่เป็นทางการ โดยกล่าวทักทายบุคคลสำคัญ พร้อมทั้งตำแหน่ง เช่น ท่านผู้มีเกียรติที่เคารพทุกท่านครับ/ กราบเรียนท่านอดีตรองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ และ ภรรยาคุณชาญศิริ ท่านเป็นอดีตผู้ว่าราชการหลายจังหวัด กราบเรียนท่านผู้ตรวจราชการจังหวัดสำนักนายกรัฐมนตรี/ ท่าน...ท่านอดีตรอง อนุวัฒน์ จันทร์สว่าง ท่านรองผู้บังคับการ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ทั้งนี้บางตัวบทประธานในพิธีอาจแนะนำตนเองหลังจากการกล่าวปฏิสนธการร่วมด้วย อย่างไรก็ตามปกติพิธีกรจะแนะนำประธานก่อนแล้วเชิญประธานขึ้นเวที

การแสดงความยินดี ผู้อวยพรจะกล่าวแสดงความยินดีและเป็นเกียรติที่ได้รับให้เป็นตัวแทนแขกทั้งหมดขึ้นมากล่าวอวยพรเจ้าบ่าวเจ้าสาว ทั้งนี้มักพบการขอบคุณเจ้าภาพที่ได้เชิญตนเป็นประธานในการกล่าวอวยพร เช่น วันนี้รู้สึกเป็นเกียรติและยินดีเป็นอย่างมากยิ่งครับ ที่ได้เป็นเกียรติสักขีพยานและได้มามีโอกาสของท่านผู้มีเกียรติทั้งหลาย /ขอบคุณเจ้าบ่าวเจ้าสาวพ่อแม่ทั้งสองฝ่ายแขกผู้มีเกียรติให้ผมขึ้นมากล่าวคำอวยพรในวันนี้

การบอกความสัมพันธ์ของตนกับเจ้าภาพ ผลการวิจัยพบว่าประธานมักกล่าวอ้างความสัมพันธ์ระหว่างตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ ได้แก่ เพื่อนของพ่อแม่ของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ผู้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว ทั้งนี้การกล่าวอ้างดังกล่าวเพื่อยืนยันคุณสมบัติที่ดีของเจ้าบ่าวและเจ้าสาวเพื่อสนับสนุนและคาดหวังการมีชีวิตคู่ที่ดี ประธานมักเป็นบุคคลสำคัญมีหน้าที่การงานที่ดีซึ่งถือเป็นเกียรติของเจ้าภาพผู้จัดงาน เช่น ผมกับญาติพ่อเจ้าว่าวเนี่ยะ ก็เป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่สมัยเรียนมัธยมต้น ที่วัดนวลประมาณ 2515 หลายปี คิดได้ก็ 43 ปี ตอนนี้ก็ยังเป็นเพื่อนกันอยู่ และก็มีเพื่อนอยู่บ้าง

การให้แนะนำ เนื่องจากผู้ที่เป็นประธานมักเป็นผู้ใหญ่ที่มีประสบการณ์ที่ดีในหน้าที่การงานและการใช้ชีวิตคู่ การให้คำแนะนำจึงพบการใช้คำว่า “ต้อง” ร่วมด้วยเสมอ การใช้คำดังกล่าวจึงเป็นการให้คำแนะนำอาจหมายความว่าถึงบังคับให้ปฏิบัติในฐานะผู้ที่อาวุโสกว่า เช่น การใช้ชีวิตสมรสสามีภรรยาจะต้องใช้ความอดทน หนักแน่น ความไวเนื้อเชื่อใจกันนะครับถึงจะราบรื่นนะครับ

การอวยพร การอวยพรถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานการณ์การอวยพรนี้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้อวยพรกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ก่อนการอวยพร ผู้อวยพรอวยพรแก่คู่บ่าวสาวโดยตรง และการไม่อวยพร เช่น ก็ขอในนามของแขกผู้มีเกียรติทั้งหลายขออาราธนาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้งหลาย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่๙ สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทั้งสองฝ่ายนับถือ ขอนับถือขอให้ อำนวยพรให้กับคู่บ่าวสาว มีความสุขความเจริญ คิดสิ่งใดหวังสิ่งใดขอให้สมปรารถนา ทุกประการ / ขอให้เจ้าบ่าวเจ้าสาวมีความสุขในชีวิตสมรส รักกันยืนยาวตลอดไป มีบุตรธิดาที่น่ารักและอยู่ในโอวาท ดูแลคุณพ่อคุณแม่ในยามแก่เฒ่าต่อไป

การเชิญให้ทุกคนร่วมดื่ม หลังจากอวยพรคู่บ่าวสาวเสร็จ ประธานในพิธีจะเชิญเจ้าบ่าวและเจ้าสาวรวมถึงแขกผู้มาร่วมงานทุกคนร่วมดื่ม หลังจากเพลงจบประธานจะนำทุกคนร่วมร้องไชโย สามครั้งพร้อมกัน เช่น ขอเชิญดื่มอวยพร (เพลงจบ) ไชโยๆ ในบางตัวบทแม้ประธานจะไม่ได้กล่าวเชิญ แต่การยกแก้วของประธานในตอนท้ายจึงเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่เป็นสัญลักษณ์ถึงการเชิญให้ทุกคนร่วมดื่มและร้องไชโยพร้อมประธาน

5. K = Key คือน้ำเสียง

น้ำเสียงซึ่งช่วยเสริมความหมายของคำพูด และน้ำเสียงช่วยให้ถ้อยคำที่ผู้สื่อสารมีความน่าสนใจ โทนเสียงที่ใช้แต่ละเหตุการณ์ (communication even) จะมีลักษณะที่ต่างกัน แต่โดยภาพรวมประธานจะใช้น้ำเสียงกึ่งทางการ และไม่เป็นทางการในแต่ละลำดับวัจนกรรมได้แก่ การกล่าวปฏิสันถาร การแสดงความยินดี การบอกความสัมพันธ์ของตนกับเจ้าภาพ การให้คำแนะนำ การอวยพร และการเชิญทุกคนร่วมดื่ม

แผนภาพที่ 2.4

การกล่าวอวยพรโดยประธานในพิธีเป็นเหตุการณ์การสื่อสารที่สำคัญมาก เนื่องจากเป็นเหตุการณ์การสื่อสารที่มีประธานซึ่งเป็นบุคคลสำคัญในพิธีเป็นผู้สื่อสาร ประธานจึงเป็นตัวแทนของผู้ร่วมงานทั้งหมด โดยปกติประธานจะเป็นผู้ที่ทำหน้าที่งานที่ดี ยิ่งประธานมีตำแหน่งหน้าที่การทำงานที่ดีหรือสูงยิ่งถือว่าเป็นเกียรติแก่เจ้าภาพ ดังนั้นจึงพบว่า การใช้น้ำเสียงกึ่งทางการในการอวยพรเพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์และความน่าเชื่อถือ โดยเฉพาะการ

กล่าวปฏิสันถารซึ่งมีบุคคลสำคัญคนอื่นๆในงานร่วมด้วย การให้คำแนะนำซึ่งเป็นแนวทางการปฏิบัติของการใช้ชีวิตคู่ และการอวยพรซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของเหตุการณ์การสื่อสารนี้จึงมักพบการกล่าวอ้างร่วมด้วย ในขณะที่ การแสดงความยินดี การบอกความสัมพันธ์ของตนกับเจ้าภาพ และการเชิญทุกคนร่วมดื่มฉลอง ประชานใช้น้ำเสียงไม่ เป็นทางการเพื่อสร้างความสนุกสนานในโอกาสการเฉลิมฉลอง

6. I = Instrumentalities เครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสาร

ในขั้นตอนการอวยพร ซึ่งเกิดขึ้นบนเวทีที่มีฉากหลังประดับตกแต่งด้วยดอกไม้และผ้าโดยมีป้ายชื่อของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว เพื่อใช้ในการสื่อความเป็นงานมงคลสมรสของใคร วีดีโอแนะนำตัวเจ้าบ่าวและเจ้าสาว (Presentation) ก่อนทั้งคู่ขึ้นเวทีด้านบนอันเป็นเหตุการณ์นำไปสู่กระบวนการของการอวยพร

พวงมาลัยใช้สำหรับคล้องคอทั้งเจ้าบ่าวและเจ้าสาว เป็นเครื่องมือหนึ่งสำหรับการสื่อสารในเหตุการณ์การอวยพรนี้ ซึ่งคล้องโดยประธานในพิธีเพื่อความเป็นสิริมงคล หลังจากนั้นประธานในพิธีจะใช้ไมโครโฟนซึ่งเป็นเครื่องมือหลักสำคัญในการสื่อสารเพื่อการกล่าวอวยพร เนื่องจากงานฉลองมงคลสมรสจัดในสถานที่ที่มีพื้นที่กว้างสำหรับแขกที่มาร่วมงานจำนวนมาก ไมโครโฟนจึงเป็นอุปกรณ์สำคัญที่ประธานใช้เป็นสื่อกลางเพื่อให้ทุกคนได้ยินทั่วกัน ในช่วงพิธีการอวยพรนี้ แก้วเครื่องดื่มและเพลงมหาฤกษ์เป็นอีกเครื่องมือหนึ่งที่ใช้ประกอบหลังการอวยพรเสร็จ เพลงจึงเป็นเครื่องมือเพื่อใช้เชื้อเชิญแขกที่มาร่วมงานร่วมการเฉลิมฉลองด้วยการยกแก้วดื่ม

จะเห็นได้ว่าเครื่องมือที่ใช้ในการสื่อสารเหตุการณ์การอวยพรประกอบด้วย ฉากบนเวที วีดีโอแนะนำเสนอคู่บ่าวสาว พวงมาลัยสำหรับประธานใช้คล้องคอ แก้วเครื่องดื่มสำหรับดื่มอวยพร เพลงมหาฤกษ์เพื่อใช้เปิดก่อนการดื่มอวยพร และที่สำคัญไมโครโฟนลำโพงที่ช่วยกระจายเสียงให้ทุกคนที่มาร่วมงานได้ยินเสียงประธานขณะอวยพร

7. N = Norms of Interaction and Interpretation คือบรรทัดฐานของปฏิสัมพันธ์และการตีความปฏิสัมพันธ์ของผู้ร่วมสื่อสาร

การแต่งงานของคนไทยปัจจุบันปรับเปลี่ยนย่อพิธีการต่างๆ ให้เสร็จสิ้นในวันเดียว พิธีกรรมทางศาสนา ขั้นตอนสำคัญยังคงไว้ แต่กลับให้ความสำคัญกับงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสมากกว่าพิธีอื่นๆ การจัดงานเลี้ยงฉลองซึ่งโดยมากจัดในตอนเย็นเพื่อให้แขกที่มาร่วมงานร่วมรับประทานอาหาร เฉลิมฉลองแสดงความยินดี และเป็นสักขีพยาน

แขกผู้มาร่วมงานอาจมีความสัมพันธ์กับเจ้าภาพในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนสมัยเรียน ทั้งของเจ้าบ่าวเจ้าสาวและพ่อแม่ของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว การร่วมงานของแขกจึงปรับเปลี่ยนไปในรูปแบบของงานเลี้ยงแบบตะวันตกมากขึ้น เช่น กายแต่งกายของเจ้าบ่าวและเจ้าสาว การแต่งกายของแขกที่มาร่วมงาน การเขียนคำอวยพรลงในสมุด การถ่ายรูปที่จุดที่จัดขึ้นเฉพาะ ของชำร่วย หรือแม้แต่รูปแบบอาหารที่มีทั้งแบบไทย จีน ฝรั่งเศส

จากที่ได้กล่าวไปแล้วในลำดับสถานการณ์การสื่อสารในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสประกอบด้วย สถานการณ์การสื่อสารหลายสถานการณ์และเหตุการณ์อวยพรก็มีวัจนกรรมที่ปรากฏ ประกอบด้วย วัจนกรรมการทักทายหรือปฏิสันถาร (อาจพบการแนะนำตัวร่วมด้วย) วัจนกรรมแสดงความยินดี การบอกความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ วัจนกรรมการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ วัจนกรรมการอวยพร และวัจนกรรม

ขอร้องให้แขกทุกคนร่วมดื่ม และวัจนกรรมดังกล่าวก็สอดคล้องกับการใช้น้ำเสียงกึ่งทางการและไม่เป็นทางการอีกด้วย แม้เหตุการณ์การอวยพรจะมีเวลาไม่มากนักแต่ก็เป็นเหตุการณ์สำคัญ โดยมีรูปแบบภาษาที่อยู่ภายใต้กรอบสังคมและวัฒนธรรมไทย ยกตัวอย่างเช่น การกล่าวอ้างความสัมพันธ์ของประธานกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ การให้ความสำคัญกับตำแหน่งยศหน้าที่การงานของประธานในพิธีซึ่งเป็นเกียรติกับเจ้าบ่าวเจ้าสาวในพิธี การกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ หรือสถาบันพระมหากษัตริย์ สิ่งที่คนไทยนับถือ เป็นตัวแทนในการกล่าวอวยพร เป็นต้น

ประธานในพิธีต้องพิจารณาตามบริบทของที่ล้อมไปด้วยวัฒนธรรมของผู้คนในแต่ละสังคม กล่าวคือในแต่ละงานฉลองมงคลสมรสจะมีลักษณะคล้ายกันแต่อยู่ภายใต้สังคมวัฒนธรรมเดียวกัน หรืออาจมีวัฒนธรรมย่อยที่ต่างกัน การสื่อสารในแต่ละครั้งประธานต้องเข้าใจลักษณะของงาน สังคม วัฒนธรรม ประเพณี ธรรมเนียมปฏิบัติ การเข้าใจดังกล่าวทำให้การเลือกรูปแบบการสื่อสาร ภาษา มีลักษณะเฉพาะที่สามารถอธิบายเป็นกฎการสื่อสารได้ ดังนั้น การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสจึงมีลักษณะปริจเฉทที่เฉพาะ หากผู้พูดเข้าใจกฎหรือลักษณะปริจเฉทดังกล่าวจะทำให้การกล่าวอวยพรเป็นไปอย่างราบรื่น

8. G = GENRE หมายถึงประเภทของการสื่อสาร ชนิดของถ้อยคำหรือลักษณะของปริจเฉท

การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเป็นการพูดในโอกาสพิเศษ ที่มีแบบแผน และกฎของสังคม ประเพณี และวัฒนธรรมควบคุม การอวยพรจึงเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่มีแบบแผนและอยู่ภายใต้กรอบวิถีปฏิบัติของผู้คนในสังคมไทย แม้ว่าการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองจะเป็นเพียงองค์ประกอบเล็กๆขององค์ประกอบหนึ่งของพิธีแต่งงานจากแผนภาพที่ 2.3 จะเห็นว่าลำดับการอวยพรจะมีลักษณะเริ่มต้นด้วยการอวยพรและจบลงด้วยการเชิญแขกที่มาร่วมดื่มเป็นสักขีพยาน การเริ่มต้นจนถึงจบนี้ใช้ทั้งภาษาที่เป็นกึ่งทางการและไม่เป็นทางการ

การสื่อสารนี้เป็นการอวยพรในสถานการณ์พิเศษ กล่าวคือในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส การอวยพรในสถานการณ์สื่อสารอื่นๆ เช่น ปีใหม่ วันคล้ายวันเกิด งานฉลองเลื่อนตำแหน่ง จะมีลักษณะที่ต่างกันออกไปทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ จุดมุ่งหมายของการสื่อสารในครั้งนั้นๆ และผู้ร่วมการสื่อสาร

การอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสจึงเป็นการสื่อสารประเภทจรรโลงใจให้ผู้ฟังเกิดความสุข ปิติและแสดงความยินดีให้กับเจ้าบ่าวเจ้าสาว ในขณะเดียวกันก็ยังพบถ้อยคำการชี้แนะเพื่อเป็นแนวทางการใช้ชีวิตคู่ของบ่าวสาวอีกด้วย

บทที่ 4

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทฤษฎีทางภาษารอยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรส และศึกษารูปแบบและองค์ประกอบการสื่อสารการรอยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสารโดยข้อมูลที่ใช้ในงานวิจัยนี้จำกัดขอบเขตข้อมูลงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสของคนเมืองโดยพิจารณาจากฉากและสถานที่ (Setting) ที่ใช้จัดงานเลี้ยงในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ยูทูบระหว่างปี พ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2561 จำนวน 10 คลิป ผลการวิจัยพบว่า

กลวิธีการใช้ภาษาผลการวิจัยพบกลวิธีทางภาษา 5 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำศัพท์ การใช้การกล่าวอ้าง การใช้มูลบท การใช้อุปลักษณ์ และการใช้คำถามเชิงวาทิลป์ กลวิธีทางภาษาดังกล่าวมีหน้าที่สื่อความ 4 ชุด ความหมาย จากมากไปน้อยดังต่อไปนี้ ก) คุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาวอันเป็นหลักประกันการมีชีวิตคู่ที่ดี ข) การให้ข้อคิดและคำแนะนำการใช้ชีวิตคู่ของผู้วยพร ค) ผู้วยพรเป็นบุคคลสำคัญที่ได้รับเกียรติให้เป็นตัวแทนวยพรคู่บ่าวสาว ง) การประสบความสำเร็จในชีวิตคู่ โดยมีชีวิตคู่ที่ดี มีความรัก ความอบอุ่น และยั่งยืน

รูปแบบและองค์ประกอบการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์การสื่อสารในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสประกอบด้วยสถานการณ์การสื่อสารหลายเหตุการณ์ ได้แก่ 1) การต้อนรับแขกที่มานงานพร้อมถ่ายรูปลงด้านหน้างาน ณ ฉากที่กำหนด (backdrop) 2) เริ่มพิธีการโดยพิธีกรกล่าวทักทายแขกพร้อมเชิญชวนทุกคนร่วมชมวิดีโอ (Presentation) 3) เจ้าบ่าวและเจ้าสาวเดินขึ้นเวที 4) พิธีกรเชิญประธานขึ้นเวทีคล้องมาลัยพร้อมกล่าววยพร 5) พิธีกรสัมภาษณ์เจ้าบ่าวเจ้าสาว และเจ้าบ่าวเจ้าสาวกล่าวขอบคุณแขก 6) ตัดเค้ก และมอบเค้กให้พ่อแม่และประธาน 7) เจ้าบ่าวเจ้าสาวขึ้นเวทีอีกครั้งโยนดอกไม้(ช่อโบเก้) ผู้ที่รับช่อโบเก้ขึ้นเวทีพร้อมกล่าวอะไรเล็กน้อย 8) ถ่ายรูปตามโต๊ะปัจจุบันไม่นิยม แต่จะส่งแขกด้านหน้าห้องประชุม ณ ฉากที่กำหนด (backdrop) ทั้งนี้เหตุการณ์การสื่อสารการรอยพร(speech evens) ผลการวิจัยพบว่า การลำดับวัจนกรรมหรือการใช้ถ้อยคำของประธานในการรอยพรประกอบไปด้วย 6 วัจนกรรมหลัก ซึ่งทั้งนี้บางตัวบอาจพบทั้ง 6 วัจนกรรมนี้และบางตัวบอาจไม่พบวัจนกรรมใดวัจนกรรมหนึ่ง วัจนกรรมทั้ง 6 ประกอบด้วย วัจนกรรมการทักทายหรือปฏิสันถาร (อาจพบการแนะนำตัวร่วมด้วย) วัจนกรรมแสดงความยินดี วัจนกรรมการบอกความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ วัจนกรรมการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ วัจนกรรมการรอยพร และวัจนกรรมขอร้องให้แขกทุกคนร่วมดื่ม ทั้งนี้การใช้ น้ำเสียงพบน้ำเสียงที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

อภิปรายผล

เป็นที่น่าสนใจว่า หากพิจารณาคู่มือสื่อสารระหว่างผู้วยพรและคู่บ่าวสาว ความสัมพันธ์ดังกล่าวมีหน้าที่ในการสื่อความถึงลักษณะที่ดีของคู่บ่าวสาวและการชี้แนะแนวทางการใช้ชีวิตคู่ กล่าวคือ ผู้วยพรจะเป็นญาติฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งของเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาวความสัมพันธ์นี้มีหน้าที่เพื่อยืนยันและสร้างความน่าเชื่อถือถึงคุณสมบัติและรูปสมบัติที่ดีของคู่บ่าวสาว ทั้งนี้โดยส่วนมากผู้วยพรมักเป็นผู้ที่มีคุณวุฒิและวัยวุฒิ มีหน้าที่การงานที่ดี คุณสมบัติของผู้วยพรจึงเป็นเกียรติและเป็นตัวแทนของผู้ร่วมงานและมีหน้าที่อบรม สั่งสอนให้คำแนะนำในการใช้ชีวิตคู่

ทั้งนี้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้อวยพรซึ่งมีหน้าที่การทำงานที่ดีกับคู่บ่าวสาวยังถือเป็นเกียรติและความมีหน้ามีหน้าของครอบครัวเจ้าบ่าวและเจ้าสาวอีกด้วย

เป็นที่น่าสังเกตว่า ประชานในพิธีซึ่งเป็นตัวแทนขึ้นมากล่าวอวยพรแทนผู้ร่วมงานทั้งหมด โดยส่วนมากเป็นเพศชาย มีหน้าที่การทำงานที่ดีโดยอาจมีความสัมพันธ์กับญาติฝั่งเจ้าบ่าวหรือเจ้าสาว สถานะทางสังคมรวมถึงหน้าที่การทำงานของประชนสื่อสะท้อนถึงการฉลองมงคลสมรสที่มีเกียรติ ยิ่งใหญ่ ความเชิดหน้าชูตาของฝ่ายเจ้าภาพ อีกทั้งเพศของผู้อวยพรซึ่งส่วนมากเป็นเพศชายยิ่งสะท้อนให้เห็นถึงสังคมชายเป็นใหญ่ในสังคมไทยวาระสำคัญของพิธีการจึงเป็นหน้าที่ของเพศชายมากกว่าเพศหญิง การอวยพรให้ชีวิตสมรสประสบความสำเร็จตลอดรวมถึงการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ ผ่านผู้มีประสบการณ์ทั้งในหน้าที่การทำงานและการครองเรือนจึงอนุมานได้เป็นอย่างดีว่า คำอวยพรนั้นมีความน่าเชื่อถือและเป็นมงคลของคู่บ่าวสาว

ตามธรรมเนียมหรือวัฒนธรรมในการอวยพรแม้ว่าวัยวุฒิและคุณวุฒิของประชนในการอวยพรสามารถอวยพรคู่บ่าวสาวได้โดยตรง แต่กลับพบว่าโดยส่วนมากประชนมักกล่าวอ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่คนไทยนับถือ อาทิ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนาพุทธที่คนไทยนับถือ ท่ามกลางสังคมพุทธวัฒนธรรมในสังคมไทยสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทของความเชื่อหรือ ศาสนาพุทธ มีอิทธิพลต่อความรู้สึกรักนึกคิดของคนไทย ทั้งนี้ในบางตัวบท ประชนจะกล่าวอ้างถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ร่วมด้วย ยิ่งสะท้อนให้เห็นว่าแม้ว่าสังคมไทยจะต่างศาสนาและความเชื่อ แต่คนไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชาติ

วัจนกรรมในเหตุการณ์การสื่อสารคือ การอวยพรถือได้ว่าเป็นหน่วยย่อยที่ผู้วิจัยจะต้องวิเคราะห์และอธิบายออกมาจากการสื่อสารให้ได้ว่า เหตุการณ์การอวยพรนี้มีลำดับวัจนกรรมอะไรบ้าง วัจนกรรมที่ปรากฏสื่อให้เห็นลักษณะเฉพาะของการอวยพรในงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสไทยในปัจจุบันได้อย่างไร ผลการวิจัยพบ วัจนกรรมทั้งหมด 6 วัจนกรรม ประกอบด้วย วัจนกรรมการทักทายหรือปฏิสันถาร (อาจพบการแนะนำตัวร่วมด้วย) วัจนกรรมแสดงความยินดี วัจนกรรมการบอกความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่เป็นเจ้าภาพ วัจนกรรมการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ วัจนกรรมการอวยพร และวัจนกรรมขอร้องไห้แก่ทุกคนร่วมดื่ม ผู้วิจัยเห็นว่าทุกๆ วัจนกรรมเป็นวัจนกรรมพิเศษที่ปรากฏในเหตุการณ์การอวยพรในสถานการณ์งานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสเท่านั้น โดยเฉพาะวัจนกรรมแสดงความยินดี วัจนกรรมบอกความสัมพันธ์ของตน วัจนกรรมการแนะนำการใช้ชีวิตคู่ และวัจนกรรมขอร้องไห้แก่ทุกคนร่วมดื่ม ดังนั้นการอวยพรงานเลี้ยงฉลองมงคลสมรสจึงเป็นเหตุการณ์การสื่อสารที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะ ต่างจากการอวยพรในสถานการณ์การสื่อสารอื่นๆ

เป็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งว่าวิดีโอแนะนำเจ้าบ่าวและเจ้าสาว ที่มีระยะเวลาอันจำกัดบอกเล่าเรื่องราวและที่มาของความรัก ผลิตซ์ด้วยการเล่าใหม่ของคู่บ่าวสาว ภาพประกอบ บทเพลง ถูกตัดแต่ง ต่อเติม เพื่อให้แขกที่มาร่วมงานร่วมชมและแสดงความยินดี วิดีโอแนะนำเจ้าบ่าวและเจ้าสาวจึงเป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์การสื่อสารที่มีความสำคัญไม่น้อยไม่แพ้เหตุการณ์การอวยพร เนื่องจากวิดีโอดังกล่าวเจ้าภาพให้ความสนใจและยินดีผลิตขึ้นเพื่อที่จะถ่ายทอดเรื่องราวของตน จึงเป็นตัวบทที่น่าสนใจศึกษาต่อว่าภายใต้ตัวบทดังกล่าวประกอบสร้างความสุขของหนุ่มสาวด้วยชุดความคิดใดบ้าง

บรรณานุกรม

- กฤษดาพรรณ หงส์ดารมภ์ และ อีรนุช โชคสุวณิข (2551). **วจนปฏิบัติศาสตร์**. โครงการเผยแพร่ผลงาน วิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนิษฐา จิตชินะกุล (2552). **ประเพณีแต่งงาน: ความเปลี่ยนแปลงบนเส้นทางธุรกิจ**. กรุงเทพฯ: กองส่งเสริมงานวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ชาย โพธิ์สีตา. (2554). **การเปลี่ยนแปลงครอบครัวและครัวเรือนไทย เรา (ไม่) รู้อะไรบ้าง?**. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ทิตฐิตา กุลโกวิท. (2556). **บทความบรรณาธิการของนิตยสารการแต่งงานกับการประกอบสร้างความเป็นเจ้าสาวและการทำพิธีแต่งงานให้เป็นสินค้า**. การค้นคว้าอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสื่อสารประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณิศณัชชา เหล่าตระกูล. (2549). **สถานการณ์สื่อสารการสืบพยานคดีอาญาในศาลไทยตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธันนิกันต์ ชยันตราคม.(2556). **การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ: การศึกษาประเพณีแต่งงานไทย**. วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีที่ : 16 หน้า 89-98.
- น้ำผึ้ง มโนชัยภักดี. (2554). **การแสดงลำดับคณะหวังเต๊ะ: การศึกษาตามแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปอรรช์มัย ยอดเนร. (2544). **การศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างพิธีกรและวิทยากรรายการสุขภาพทางโทรทัศน์ในเชิงชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทยและสื่อสารการศึกษ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- บุษบง หอมงาม. (2545). **การอยู่ด้วยกันก่อนแต่งงานของหนุ่มสาวไทยในชุมชนเมือง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาไทยศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ประคอง เจริญจิตรกรรม. (2555). **ความแยบยลของขุนช้างและข้อห้ามการแต่งงานในเสภาเรื่องขุนช้างขุนแผน**. วารสารศิลปศาสตร์, 12(2), 47-62.
- ปรางทิพย์ แยมเพกา. (2514). **ประเพณีการแต่งงานของไทย**. ศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พชรดา เลิศบางพลัด.(2558). **การกลายเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมของพิธีแต่งงาน**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระมหาศรายุทธ เจตตรา. (2559). **การศึกษาเทศมหาชาติแหล่งอีสานตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

พิกุลกานต์ รุจิราภา. (2537). การแสดงพระธรรมเทศนาทางวิทยุ: การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณา
แห่งการสื่อสาร. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมลพรรณ อิศรภักดี.(2557). **ทัศนคติของคนรุ่นใหม่เกี่ยวกับการแต่งงานและการมีบุตร.ประชากรและ สังคม
2557: การเกิดกับความมั่นคงในประชากรและสังคม.** มหาวิทยาลัยมหิดล.

มณฑาทิพย์ ศิริพันธ์. (2544). การแสดงพระธรรมเทศนาทางวิทยุ: การศึกษาแนวชาติพันธุ์วรรณาแห่ง
การสื่อสาร. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ลดาวลัย สำแดง.(2550). **คุณภาพชีวิตสมรสของคู่สมรสในเขตตำบลทุ่งหลวง อำเภอปากท่อ จังหวัด ราชบุรี.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.**

ศุภมน อาภาพันธ์. (2554). การแสดงลักษณะทวีป-ชัยณรงค์ วงศ์เทวัญ: การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์
วรรณาแห่งการสื่อสาร.วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ศุภลักษณ์ พรกุลวัฒน์. (2539). การแต่งงาน : การลงทุนทางเศรษฐกิจ. *วารสารญี่ปุ่นศึกษา*, 13(1), 62-76.

สมศรี แซ่จิ่ง. (2536). ประเพณีการแต่งงานของชาวจีนในประเทศไทย. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต.
สาขามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุชานันท์ ตาลเจริญธรรม. (2553). การใช้ชีวิตคู่ก่อนแต่งงานของนักศึกษาชายหญิงระดับอุดมศึกษา.
การค้นคว้าอิสระ สาขาการจัดการภาครัฐและเอกชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สุดาดวง เกิดโมฬี. (2537). การศึกษาการปราศรัยหาเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรตามแนวทางชาติพันธุ์
วรรณาแห่งการสื่อสาร: กรณีศึกษาพรรคพลังธรรม. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาภาษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุนันทา กิรินทร์วงศ์. (2553). **ชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร: กรณีศึกษางานประเพณีบุญบั้งไฟ ตำบล สร้างมิ่ง
อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สุรสิทธิ์ สนิททวล ณ์ฐิตนัย บุตรดีศักดิ์ และวิรัช วงศ์ภินันท์วัฒนา.(2559). **กิจกรรมต้อนรับน้องใหม่:
การศึกษาตามแนวทางชาติพันธุ์วรรณาแห่งการสื่อสาร. งานประชุมวิชาการมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์วิชาการ ครั้งที่ ๖ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
วิทยาเขตปัตตานี 30 มีนาคม 2559.**

เสฐียรโกเศศ. (2532). แต่งงาน: ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต. กรุงเทพฯ: แม่คามาต.

เสาวภา โชติเกษมศรี. (2555). ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อ การจัดขันหมากเพื่อการสู่ขอการแต่งงาน
ของชาวจังหวัดสงขลา. *วารสารกระแสวัฒนธรรม*, 13(24), 3-16.

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์.(2556).**ภาษาศาสตร์สังคม.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อารีวรรณ หัสดิน. (2558). **สุนทรียะในประเพณีการแต่งงาน : การวิพากษ์แบบโพสต์โมเดิร์น.
วารสารกระแสวัฒนธรรม**, 16(29), 60-72.

Truong Thi Hang. (2559). **การแต่งงาน**. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง ปีที่5 ฉบับที่ 2 หน้า 211-234.

Hymes. Dell. (1964). **Introduction: toward Ethographies of Communication**. American Anthropologist 66, Special Publication: eds. John J. Gumperz and Dell Hymes.

_____.(1972). **Editorial Introduction to Language in Society**, Language in Society, 1(1):1-14.

_____. (1974). In **Foundations in Sociolinguistics: An Ethnographic approach**. Ph. Ed. Diladelphia:University of Pennsylvania Press..

Farah, I.(1998). **The Ethnography of Communication**, in N.H. Hornberer and P. Corson (edn) Encyclopedia of Language and Education: Volume 8: Research Methods in Language and Education. Dordrecht: Kluwer.

Coffin, C.,Lillis, T.,& O'Halloran, K. **Applied Linguistics Methods: A Reader**. Oxon: Routledge.

Saville-Troike, Muriel(1989). **Ethnography of Communication: An Introduction**. 2nd ed. Oxford: Basil Blackwell Publishing.

Searle John R. (1969). **Speech Acts: An Essay in the Philosophy of Language**. Cambridge: Cambridge University Press.